

Makroekonomska i financijska analiza tržišta osiguranja u Republici Hrvatskoj

Korić, Martin

Master's thesis / Diplomski rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Economics and Business / Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:148:267529>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported/Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-14**

Repository / Repozitorij:

[REPEFZG - Digital Repository - Faculty of Economics & Business Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet

**Integrirani preddiplomski sveučilišni studij „Poslovna ekonomija“,
smjer „Financije“**

**MAKROEKONOMSKA I FINANCIJSKA ANALIZA TRŽIŠTA
OSIGURANJA U REPUBLICI HRVATSKOJ**

Diplomski rad

Martin Korić

Zagreb, rujan, 2023. godina

Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet

**Integrirani preddiplomski sveučilišni studij „Poslovna ekonomija“,
smjer „Financije“**

**MAKROEKONOMSKA I FINANCIJSKA ANALIZA TRŽIŠTA
OSIGURANJA U REPUBLICI HRVATSKOJ**

**MACROECONOMIC AND FINANCIAL ANALYSIS OF THE
INSURANCE MARKET IN THE REPUBLIC OF CROATIA**

Diplomski rad

Martin Korić, 0067566575

Mentor: Izv. prof. dr. sc. Lucija Rogić Dumančić

Zagreb, rujan, 2023. godina

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

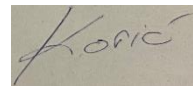
Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je diplomski rad isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu, a što pokazuju korištene bilješke i bibliografija.

Izjavljujem da nijedan dio rada / prijave teme nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog izvora te da nijedan dio rada / prijave teme ne krši bilo čija autorska prava.

Izjavljujem, također, da nijedan dio rada / prijave teme nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

U Zagrebu, 07. rujna 2023.

Student:

(potpis)

STATEMENT ON THE ACADEMIC INTEGRITY

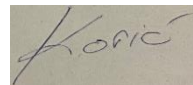
I hereby declare and confirm by my signature that the final thesis is the sole result of my own work based on my research and relies on the published literature, as shown in the listed notes and bibliography.

I declare that no part of the thesis has been written in an unauthorized manner, i.e., it is not transcribed from the non-cited work, and that no part of the thesis infringes any of the copyrights.

I also declare that no part of the thesis has been used for any other work in any other higher education, scientific or educational institution.

In Zagreb, 07. 09. 2023.

Student:

(signature)

Sažetak

Djelatnost osiguranja igra važnu ulogu u stvaranju potrebite sigurnosti za pojedinca i ostale pravne entitete. Premija koju osiguranici plaćaju društvima za osiguranje ključan je čimbenik spomenute djelatnosti i glavni izvor prihoda, a sama struktura iznosa premije u sebi sadrži i naknadu za preuzeti rizik. Stoga, ako se u obzir uzme i činjenica da su osiguravatelji i bitni sudionici na financijskim tržištima (jer upravljaju velikim premijskim sredstvima) izuzetno je bitno imati „zdrave“ financije, što regulator (HANFA) nastoji postići svojim strogim solventnim zahtjevima. Međutim, kao što je rizik nemoguće potpuno ukrotiti isto tako je nemoguće regulatornim zahtjevima onemogućiti loše poslovanje poduzeća. Na temelju toga u ovom radu se nastoji putem makroekonomske analize uvidjeti cikličnost poslovanja sudionika hrvatskog tržišta osiguranja. Putem horizontalne i vertikalne analize pruža se analitički pogled na imovinsku strukturu većeg (Allianz Hrvatska d.d.) i manjeg (Groupama osiguranje d.d.) sudionika tržišta. Također, uvidom u strukturu prihoda i rashoda uočavaju se glavni kanali poslovanja, a putem financijskih pokazatelja i kolika je uspješnost samo poslovanja.

KLJUČNE RIJEČI: rizik, osiguranje, makroekonomska analiza, financijska analiza, uspješnost poslovanja

Summary

Insurance activity plays an important role in creating the necessary security for individuals and other legal entities. The premium that policyholders pay to insurance companies is a key factor in the mentioned activity and the main source of income. The structure of the premium amount also includes compensation for the assumed risk. Therefore, if we take into account the fact that insurers are also important participants in the financial markets (because they manage large premium assets), it is extremely important to have "healthy" finances, which the regulator (HANFA) tries to achieve with its strict solvency requirements. However, just as it is impossible to completely remove risk, it is also impossible to prevent bad business operations by regulatory requirements. Based on this, paper tries to understand the cyclical nature of the operations of participants in the Croatian insurance market through a macroeconomic analysis. Horizontal and vertical analysis provides an analytical view of the asset structure of larger and smaller market participants. Also, by looking at the structure of income and expenses, the main channels of business can be seen, and through financial indicators. They provide analysis how successful the business is.

KEY WORDS: risk, insurance, macroeconomic analysis, financial analysis, business performance

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Predmet i cilj rada.....	1
1.2. Izvori i metode prikupljanja rada.....	2
1.3. Sadržaj i struktura rada	2
2. KARAKTERISTIKE DJELATNOSTI OSIGURANJA.....	3
2.1. Povijesni razvoj osiguranja.....	3
2.2. Oblici osiguranja.....	5
2.3. Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj	6
2.4. Pojam rizika u osiguranju	7
3. MAKROEKONOMSKA ANALIZA TRŽIŠTA OSIGURANJA REPUBLIKE HRVATSKE.....	10
3.1. Analiza općih makroekonomski pokazatelja Republike Hrvatske za period 2018.- 2021.	10
3.2. Analiza odabranih pokazatelja o važnosti osiguravatelja unutar financijskog sektora za period 2005.-2021.	14
4. ANALIZA FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA ALLIANZ HRVATSKA D.D. I GROUPAMA OSIGURANJE D.D.....	21
4.1. Opći podaci.....	21
4.2. Horizontalna analiza	27
4.3. Vertikalna analiza	42
4.4. Analiza prema odabranim financijskim pokazateljima	52
5. Zaključak.....	59
LITERATURA	60
POPIS SLIKA	63
POPIS GRAFIKONA	64
POPIS TABLICA.....	65
ŽIVOTOPIS.....	66

1. UVOD

1.1. Predmet i cilj rada

S obzirom da je potreba za sigurnosti jedna od ključnih ljudskih potreba, na konto toga, sektor osiguranja smatra se izuzetno bitnom djelatnosti bez koje je život gotovo nezamisliv. Ako se u obzir uzme da je preuzimanje rizika jedna od ključnih uloga osiguravatelja, zanimljiva je činjenica da se pojedinac u svojoj svakodnevnicu često susreće sa štetnim događajima kod kojih u većini slučajeva teško može procijeniti njihovu mogućnost nastanka.

Poseban izazov koji takav rizik može donijeti je u slučajevima kada je riječ o događajima čije posljedice izazivaju veliku štetu, a samim time i visoke financijske izdatke. Takav primjer su i nedavna dva potresa koji su zahvatili Hrvatsku te izazvali razorne štete. Upravo se na takvim događajima uočava važnost uloge osiguravatelja koji su osiguranicima (kojih je, doduše, bilo u relativno niskom odnosu na ostale (neosigurane) koji su pretrpjeli štetu) u brzom periodu procijenili štetu i isplatili osigurane svote.

Dakle, zbog opravdanosti postojanja i efikasnosti osiguravatelja izuzetno je važno njihovo uredno poslovanje. Unatoč dioničarskim interesima za maksimiziranjem profita, osiguravatelji se uz to suočavaju i s ostalim interesima i izazovima. Uz jaku konkurenciju koja zahtijeva izuzetne napore menadžmenta u strateškom pozicioniranju, brojne tehnološke promjene zahtijevaju prilagodbu poslovnih procesa u koraku s tržišnim adaptacijama na nove oblike poslovanja. Takvo poslovanje je nužno povezano sa željama klijenata koji priželjkuju da osiguravateljeve usluge budu brze i personalizirane te da postupci zaprimanja usluge budu izvedeni na što jednostavniji i efikasniji način.

Uz takav poslovnim ambijent, dodatne izazove svakako nameće regulator (HANFA) koji svojim zahtjevima dodatno opterećuje menadžment na što razboritije i likvidnije poslovanje. Na temelju toga bitan je zaključak da je solventnost osiguravatelja nužna upravo zbog domene usluge koju pružaju. Kako bi se potonje i omogućilo, društva za osiguranje su dužna HANFI uz temeljne financijske izvještaje dostavljati i brojne druge izvještaje, što na godišnjoj razini, što na mjesečnoj (npr. TIDO, MIDO,..). Sukladno takvoj kompleksnosti poslovanja, predmet i cilj ovog rada je analizirati financijske izvještaje odabranih društava te na temelju financijskih pokazatelja ocijeniti njihovu uspješnost poslovanja.

1.2. Izvori i metode prikupljanja rada

U svrhu ovog rada koristit će se sekundarni podaci iz raznih knjiga, članaka i izvještaja te iz specijaliziranih web stranica čije je područje interesa ekonomske naravi. U radu će se, radi konstatacije, koristiti metode analize, apstrakcije, indukcije i deskripcije, a putem komparativne metode će se nastojati donijeti krajnje zaključke o analiziranim osiguravajućim društvima. Očekuje se da će dobiveni zaključci i rezultati doprinijeti široj slici o tržištu osiguranja, dok će financijska analiza omogućiti uvid u profitabilnost, ekonomičnost i održivost poslovanja društava za osiguranje.

1.3. Sadržaj i struktura rada

Rad je strukturiran na način da se prvotno nastoje približiti karakteristike osiguranja kao djelatnosti, a onda i pomoću makroekonomske analize smjesti tržište osiguranja unutar gospodarstva Republike Hrvatske. S druge pak strane, financijskom analizom dvaju odabranih poduzeća (Allianz Hrvatska d.d. i Groupama osiguranje d.d.), cilj je analizirati stavke izvještaja „velikog“ i „malog“ sudionika tržišta s obzirom na zahtjeve Solvency II te uvidjeti njihovu financijsku strukturu putem analize bilance i računa dobiti i gubitka, a pomoću financijskih pokazatelja daje se uvid u kvalitetu poslovanja spomenutih.

2. KARAKTERISTIKE DJELATNOSTI OSIGURANJA

2.1. Povijesni razvoj osiguranja

Osiguravajuća djelatnost svoje početke ima još u **dobra privih civilizacija**; Naime, razotkrivanje tajni Egipatskih civilizacija uočava se uzajamno poštovanje trgovaca i transportera koji su dijelili rizik od gubitka tereta ili broda (Frančišković, 2004.) .

Stotinama godina kasnije, u **srednjem vijeku**, ponovno su u svojem poslovanju svojevrsna obilježja osiguravajuće djelatnosti obavljali trgovci i pomorci. Međutim, oni su svoje rizike od nastanka šteta pokrivali na način da su koristili su razne oblike "družbenih osiguranja" gdje bi članovi skupine zajedno pridonosili fondovima kako bi pokrili gubitke članova. Ovakav oblik stvaranja „poolova“ ujedno je i preteča današnjem modernom sustavu osiguranja.

Posebno razdoblje u razvoju osiguranja je bio period 17. i 18. stoljeća, kada je ova djelatnost poprimila i segmente pravnog uređenja i to putem trgovačkog prava kada nastaju prva osiguravajuća društava i korporacija. Prvo osiguravajuće društvo osnovano je u Londonu 1688. godine pod imenom "**Lloyd's of London**". Zanimljivo je da je ovo društvo nastalo u sklopu lokalnog kafića gdje su se skupljali pomorci i ostali gospodarski interesni sudionici te individualni osiguravatelji. Također, ovo specifično društvo postoji i danas te predstavlja jedno od najznačajnijih svjetskih tržišta osiguranja.

Danas u **suvremeno doba**, industrija osiguranja je pod velikim utjecajem digitalizacije. Tehnološki napredak omogućio je bržu komunikaciju, procjenu rizika i obradu zahtjeva za isplatom. Također, razvijena su specijalizirana osiguranja za različite industrije. Razvojem raznih online inačica nastoji se pružiti i novi spektar osiguravajućih usluga. Svakako u taj spektar spada i razvoj novih izuma koji zbog svojih specifičnosti imaju potrebu za stvaranjem sigurnosti svojih klijenata (npr. električni romobil). Osiguranje se podublje analizira u promatranjima Karla Marxa, koji je u svojim radovima označavao bitnost postojanja pričuvnog fonda. „Taj fond je ekonomska dužnost iz kojeg se financira otklanjanje šteta nastalih od elementarnih i sličnih nepogoda. Fond je svrstan u prvu grupu izdataka iz društvenog bruto proizvoda uz izdatke za prostu i proširenu reprodukciju. Izdaci za osiguranje su s društvenog stajališta gubici“ (Bijelić, 2002.).

Pojmovno, osiguranje je specifična djelatnost čije se poslovanje zasniva na idućim pretpostavkama (Stipić, 2013.):

- poslovanjem pod zakonom vjerojatnosti, zakonom velikih brojeva te disperziji rizika u prostoru i vremenu,
- proizvodnja započinje s prodajom: zaključivanjem ugovora o osiguranju
- usluga osiguranja je posebna: to je sigurnost pred određenim rizikom za koji postoji mala vjerojatnost događanja, ali je sigurno da će se kod jednog nepoznatog dijela osiguranika ostvariti
- poslovanje pod okriljem konzistentne poslovne politike te korištenjem pojedinih promotivnih aktivnosti

Također, kod preciznijeg određivanja funkcije osiguranja detaljno se pojašnjava kako je osiguranje oblik financijske zaštite čiji je cilj zaštititi klijenta. S obzirom da su ishodi raznih štetnih događaja iskazani u visokim troškovnim izdacima, radi opstojnosti osiguranja kao poslovanja nužnost je postojanja poslovanja koje se bazira na „pool principu“. U kratkim crtama, riječ je na postojanju uzajamnog fonda gdje se nalaze sredstva većeg broja sudionika odnosno osiguranika te iz kojeg se odvija isplata šteta u slučaju nastanka osiguranog događaja (Svijet osiguranja, 2023.).

Djelatnost osiguranja je uređena i s pravne strane. U Republici Hrvatskoj ova djelatnost je regulirana prema Zakonu o osiguranju i Zakonu o obveznim odnosima. Također, s iste pravne razine nalaze se i Zakoni koji podrobnije reguliraju određene proizvode osiguranja kao što je npr. Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju. Zakon o osiguranju pobliže regulira i uređuje: uvjete poslovanja i osnivanja društva za osiguranje, nužnost izvještavanja kao i nadzor spomenutih, regulatora (u Hrvatskoj HANFA, na razini EU-a, EIOPA), osnivanje reosiguranja,.. (Zakon.hr, 2023.). Ovako kompleksno-pravno uređene osiguranja potvrđuje činjenicu da je djelatnost osiguranja jedna od najstrože reguliranih poslova. Razlozi ne leže samo prirodi poslovanja, nego i u činjenici da su društava za osiguranje kao financijskih važne institucije.

2.2. Oblici osiguranja

Temeljna podjela osiguranja se vrši na životne ili neživotne proizvode osiguranja.

Tablica 1- Temeljna podjela proizvoda osiguranja

ŽIVOTNA OSIGURANJA	NEŽIVOTNA OSIGURANJA
Osnovno životno osiguranje s dospijećem	Imovinsko osiguranje
	Osiguranje imovinskih interesa
	Transportna osiguranja
Riziko životno osiguranje	Osiguranje motornih vozila
	Osiguranje od odgovornosti
Investicijsko životno osiguranje	Osiguranje od nezgode
	Zdravstveno osiguranje

Izvor: (Bijelić, 2002.)

Životna osiguranja vezana su, kako sam naziv nalaže, uz osiguranje života pojedinca. Ono što je za ove oblike osiguranja karakteristično je da u sebi sadrže štednu komponentu. To bi značilo da ukoliko u dogovorenom vremenskom periodu osiguranja ne nastupi štetnih događaj, klijentu će se po isteku isplatiti uplaćena novčana sredstva uvećana za određene prinose (od dobiti, od prinosa od ulaganja,..) s obzirom na njihovo ugovaranje u samoj polici osiguranja.

S druge pak strane, **neživotna osiguranja** vezana su uz sve ostale pojedinosti koje pojedincu predstavljaju veću vrijednost plus zdravstveno osiguranje. Većina se odnosi na osiguranje imovine (pokretnine ili nekretnine), a uz to se veže i osiguranje od odgovornosti.

Jedan od najkompleksnijih proizvoda neživotnih osiguranja je zdravstveno osiguranje. Osim što je u Republici Hrvatskoj aktualno pitanje reforme zdravstva kao i nužnost uspostave održivog razvoja istog, ovaj segment usluge zbog svoje kompleksnosti u pružanju dodatno se komplicira i po pitanju financiranja. Upravo zbog toga zdravstveno osiguranje čini obvezno, dopunsko, dodatno i privatno zdravstveno osiguranje. Posljednja dva su specifičnije uređena na tržištu osiguranja Republike Hrvatske: „Često se izjednačava s dodatnim osiguranjem koji jamči viši standard usluga kao na primjer odlazak na pregled u privatne zdravstvene ustanove. Privatnim se osiguranjem osigurava zdravstvena zaštita osobama koje borave u Hrvatskoj, a koji nisu osigurani obveznim zdravstvenim osiguranjem.“ (Šimović & Deskar-Škrbić, 2019.).

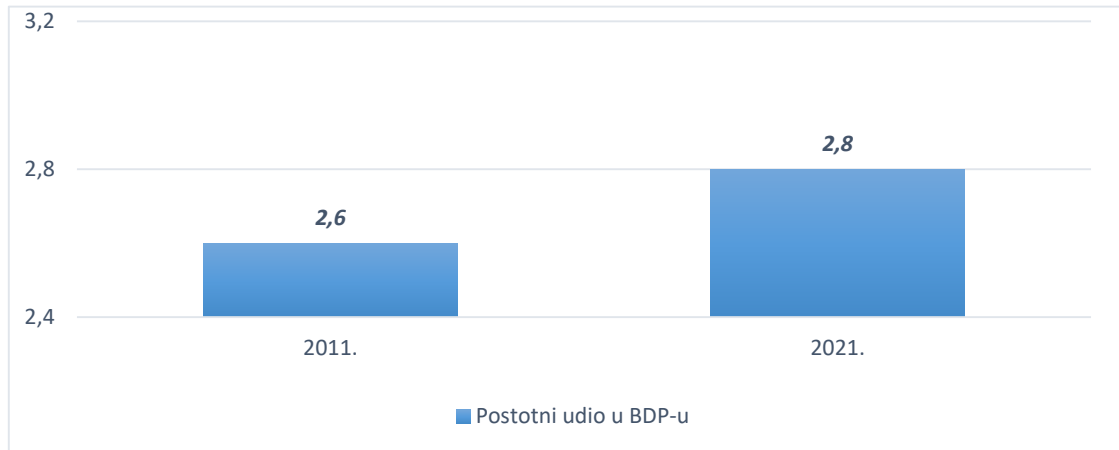
Uz kompleksnost osiguravajućih proizvoda, usko je vezana karakteristika konzervativnosti što bi značilo da je ova djelatnost i nije sklona promjenama i usavršavanjima. Međutim, pod utjecajem digitalizacije, razvoj distribucije i prodaje životnih i neživotnih proizvoda detaljno je vezan uz prediktivnu analizu te umrežene uređaje putem kojih se pronalaze alternativni kanali. Svojevrsno, na temelju provedenih analiza o uspješnosti InsurTech-a (Mihelja Žaja, Milanović Glavan, & Grgić, 2019.) za zaključiti je kako će daljnji spektar poslovanja osiguravatelja bit usko vezan uz proces digitalizacije.

2.3. Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj

Hrvatsko tržište osiguranja je prema zaračunatoj premiji u 2021. godini je poraslo za 11,7% u odnosu na prethodnu godinu. Prema novim dostupnim informacijama za 2022. godinu, trend rasta se nastavlja te je ovaj rast zabilježen za 26 milijuna eura ili **+9,1% u 2022.**, dosegnuvši ukupni premijski prihod od 287 milijuna eura (detaljnija analiza trenda u poglavlju 2.).

„Industrija osiguranja je na kraju 2022. godine predstavljalo **15 društava za osiguranje** s ukupnom bruto zaračunatom premijom od *1,682 mlrd.* EUR, što je za 8,1% više nego godinu dana ranije kada je ukupna premija iznosila *1,555 mlrd.* EUR. Na tržištu su poslovale i **4 podružnice društava za osiguranje** iz Europske unije. Udjel zaračunate bruto premije osiguranja u BDP-u se i dalje kreće oko 2,8%.“ (HUO, Ključne informacije o tržištu osiguranja 2022., 2023.) Iako se Hrvatsko tržište osiguranja prilagođava suvremenim izazovima koje zahtjeva digitalizacija te se prema toj potrebi ono dodatno razvija i mijenja, pojedine specifičnosti tržišta uočljive su još uvijek na hrvatskom financijskom i osiguravajućem tržištu. Također, praćenje osiguranja je moguće i putem osiguravajućih ciklusa, pogotovo u kontekstu neživotnog osiguranja koje je često opterećeno vanjskim šokovima, ali i samim općim poslovnim utjecajima (Mihelja Žaja, Jakovčević, & Anđelinović, Hrvatski ured za osiguranje, 2014.). Međutim, pojedina konstantnost industrije se ipak uočava što potvrđuje i postotni udio ukupne zaračunate bruto premije u BDP-u (Jakovčević & Krišto, 2012.).

Grafikon 1- Postotni udio bruto zaračunate premije u BDP-u.

Izvor: (HUO, Ključne informacije o tržištu osiguranja 2022., 2023.)

Ostale značajke industrije osiguranja u Hrvatskoj su (Jakovčević & Krišto, 2012.):

- industrija osiguranja stagnira u odnosu na druge sudionike na financijskom tržištu
- osiguranje je funkcionalno, organizacijski nerazvijeno iako je postoji povećani broj pružatelja usluga
- postoje naznake u većoj primjeni tehnologije u poslovanju i općenitom odnosu s klijentima
- ponuda je usmjerena na neživotna osiguranja, a razvoj vrsta osiguranja koje potiču štednju je nedovoljan

2.4. Pojam rizika u osiguranju

Jedan od glavnih pojmova u poslovanju osiguravajućih društava je rizik. Neizostavna stavka svakog poslovnog procesa kao i važan čimbenik u životu pojedinca. Rizik je teško precizno definirati, ali ga dodatno objašnjavaju pojmovi neizvjesnost i mogućnost gubitka. *Neizvjesnost* samo po sebi označava nemogućnost procjene budućih ishoda dok se *mogućnost gubitka* referira na veću vjerojatnost nastanka štetnog događaja ili pak „nepovoljno odstupanje od željenog ishoda koji se očekuje ili kojemu se nadamo“ (Vaughan & Vaughan, 1995.).

Rizikom se također objašnjava situacija koja izaziva velike negativne posljedice, a izazvana je djelovanjem pojedinca (automobilska nesreća) ili je stvar udara jače sile (npr. vremenske neprilike) (Vaughan & Vaughan, 1995.). Rizici se zbog bolje klasifikacije dijele na više vrsta.

Prema Rejdi podjela je iduća:

Slika 1- Podjela rizika.

Izvor: (Rejda, 2005.)

Objektivnim rizikom se smatra mogućnošću usporedbe nastupnog događaja s očekivanim dok se subjektivnim rizikom smatra neizvjesnost nastala na temelju mentalnog stanja osobe ili pak kao plod njegovog stanja uma.

S druge pak strane čisti rizik definira situacija u kojoj je moguće postići samo profit ili samo gubitak, a špekulativni pak predstavlja situaciju u kojoj je svaka dobiti ili svaki gubitak moguć. Najbolje objašnjenje za čisti rizik je nastanak štete izazvane požarom dok se specifičnim rizikom definira ulaganje u tržište dionica; dobit od ulaganja je zagarantirana u slučaju rasta cijene dionica i suprotno za slučaj gubitka.

Fundamentalni rizik obuhvaća veći broj pojedinaca ili pak čitavo gospodarstvo dok posebni zahvaća samo određeni entitet ili jednog pojedinca. Rizik poduzeća je pak specifičan termin za situaciju u kojoj je poduzeće izloženo svim bitnijim rizicima (Rejda, 2005.). Ovakvo obližnje pojašnjenje rizika daje mogućnost šireg poznavanja samog pojma kao i vjerojatnost uočavanja i predviđanja potencijalnih štetnih događaja čime se daje mogućnost upravljanja rizicima.

Predviđanje i stavljanje pod kontrolu rizične situacije jedna je od ključnih funkcija menadžmenta svake ozbiljne organizacije. Radi sprječavanja nastanka ozbiljnih gubitaka, udruživanje društava u obliku uzajamnog osiguranja jedan je od značajnijih oblika upravljanja rizikom te predstavljaju važne dijelove socijalnog gospodarstva u sklopu Europske unije (Krišto, Talonen, & Pauković, 2020.). Uzajamno osiguranje u Republici Hrvatskoj još uvijek

čeka za svoj razvoj, a s obzirom na nedavan utjecaj prirodnih katastrofa, u bliskoj budućnosti bi to mogao biti način smanjenja rizičnosti poslovanja društava.

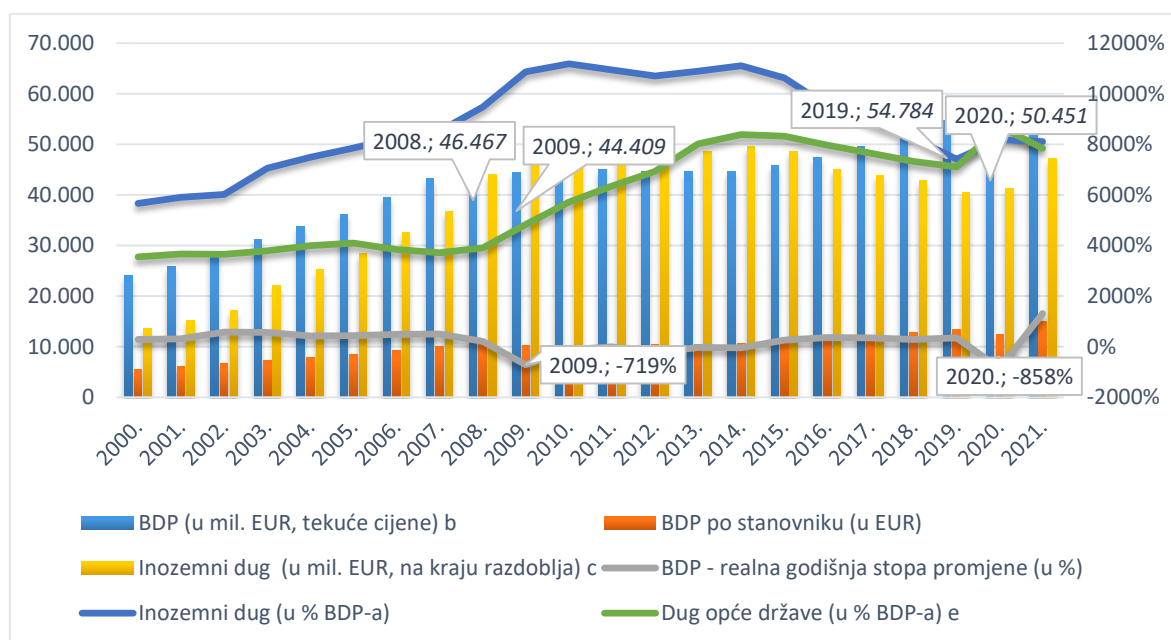
S obzirom na prirodu nastanka rizika, postoje pak rizici kojima je gotovo nemoguće upravljati, a koji mogu imati razorno djelovanje na poslovanje samog osiguravajućeg društva. Takvi rizici se često nazivaju **sistemske rizici**, a posljedice nastanka ozbiljnih propusta u nekom sustavu koji izazivaju nastanke velikih šteta predstavljaju razne krize sektora. Bankarske krize su primjer takvim rizika koje su unatoč svome nastanku izazvane specifičnom propustu unutar svoje kreditne politike te nisu jednakog zahvata na osiguravatelje unatoč tome što je riječ o financijskoj instituciji kao takvoj (Schich, 2009), ali kao i na ostatak gospodarskih subjekata. Takve krize ponajviše utječu na prinose odnosno na gubitke ulagačkih plasmana osiguravatelja. Usprkos važnosti procjene preuzimanja rizika u glavnim osiguravajućim poslovima, nužnost je i kvalitetne procjene i upravljanja rizika plasiranih sredstava gdje se pred menadžment osiguravajući društava postavlja veliki spektar odgovornosti zbog čega i dolazi do jasnih zaključaka radi kojih je ova djelatnost podložena brojnim regulatornim zahtjevima. (HANFA, 2023.).

3. MAKROEKONOMSKA ANALIZA TRŽIŠTA OSIGURANJA REPUBLIKE HRVATSKE

3.1. Analiza općih makroekonomski pokazatelja Republike Hrvatske za period 2018.-2021.

Bruto domaći proizvod ili BDP promatramo kao glavnim pokazateljem stanja gospodarstva neke zemlje. Na grafikonu 2 nam se nudi pregled kretanja BDP-a Hrvatske u periodu dužem od 20 godina. S obzirom da Hrvatsku promatramo kao malo otvoreno gospodarstvo koje je izrazito vezano uz događaje ostalih, većih gospodarstava za zaključiti je da su periodi pada vrijednosti BDP-a usko vezani uz dvije gospodarske krize koje su obilježile posljednja dva desetljeća. Međutim, pojedine razlike su uočljive. Financijska kriza iz 2008. godine na Hrvatsku ekonomiju se odrazila godinu dana kasnije što je uočljivo i po razini već spomenutog pokazatelja. Također, navedena činjenica je potvrđena i putem praćenja realne godišnje stope promjene gdje se kroz postotni pad od 719% odnosno 4% manjem iznosu pred krizne 2008. godine potvrđuje pad gospodarstva.

Grafikon 2- Kretanje odabranih makroekonomskih pokazatelja u periodu 2000.-2021. godine

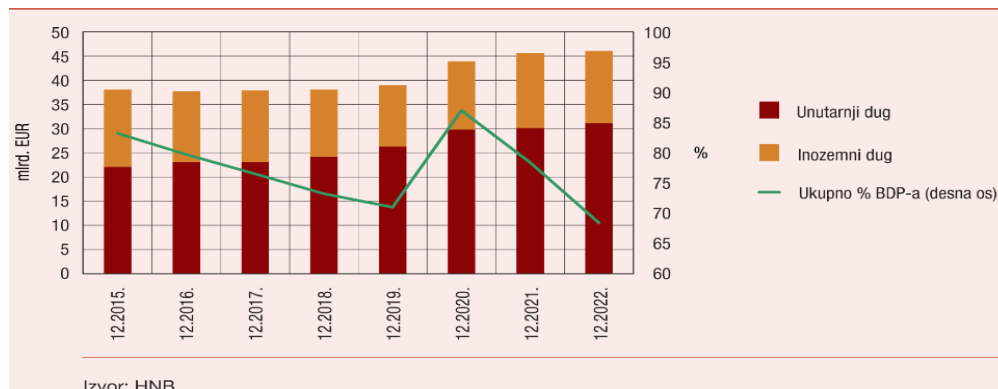

Izvor: HNB, glavni makroekonomski indikatori (2021.)

S druge pak strane, zdravstvena kriza iz 2020. godine također je potvrđena putem spomenutih pokazatelja. Međutim, ova kriza je za Hrvatsko gospodarstvo značila novi ispit za fiskalnu politiku koja je ovaj puta za razliku od one iz 2009. i putem gore prikazanih pokazatelja imala drugačiju dinamiku. Naime, Vlada Republike Hrvatske je dobro ponukana propustima iz godina iza 2009. vodila isključivo anticikličku politiku. Odnosno, ekspanzivnom fiskalnom politikom

putem raznih mjera (od kojih je dobro istaknuti isplate dohotka zaposlenima čije djelatnosti nisu radile za vrijeme trajanja krize) nastojalo se potaknuti osobnu potrošnju i time omogućiti građanstvu minimalnu razinu osobnog budžeta te ujedno i potaknuti održivost nacionalnog dohotka. Navedene mjere su svakako izazvale promjene u općem dugu države koji je zabilježio rast.

Slika 2- Kretanje konsolidiranog duga opće države

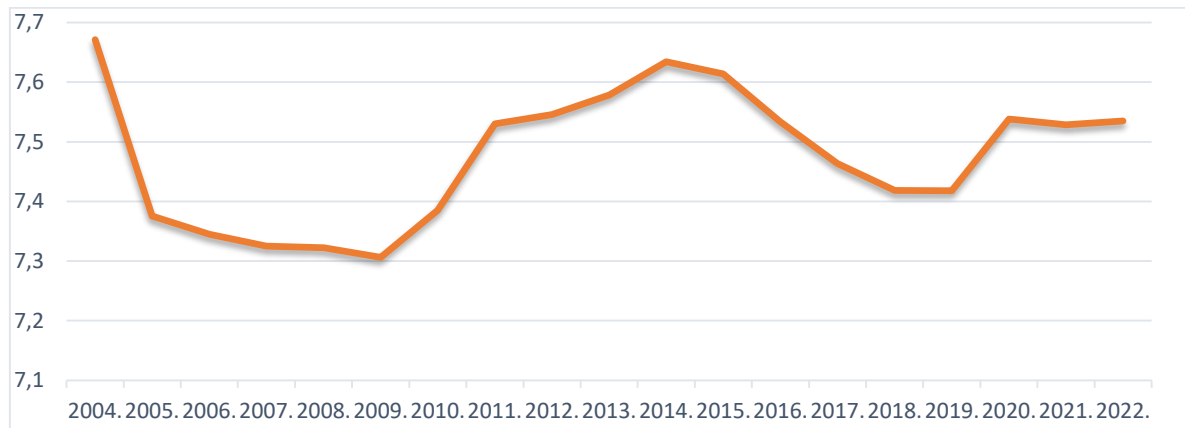

Izvor: (HNB, 2022.)

S obzirom na strukturu Hrvatskog gospodarstva koje se snažno oslanja na turizam koji u kriznom razdoblju potvrđuje da je segment ekonomije koji rast donosi samo u periodima ekspanzije. Nadalje, zbog navedenog kroz povijest tečaja, uglavnom bi se mogao uočiti i pretpostaviti trend promjene realnog tečaja kune naspram eura. Naime, u ljetnim mjesecima zbog velikog priljeva turista na Hrvatsku obalu tečaj trpi aprecijacijske pritiske da bi u jesenskim i zimskim mjesecima došlo do korekcije zbog pada potražnje za kunom. Grafikon 3 prikazuje kretanje tečaja s 31.12. u periodima 2004.-2023. gdje možemo uočiti da u godinama prije financijske krize iz 2008. odnosno u slučaju Hrvatske, krize iz 2009. Hrvatska narodna banka je bila vođena nešto jačim aprecijacijskim politikama da bi u godinama nakon krize tečaj bio pod pritiscima deprecijacije što je i za očekivati jer se na taj način želi potaknuti izvoz odnosno pojačati konkurentnost hrvatskih poduzeća na stranim tržištima. U post kriznim godinama tečaj rijetko odstupa od pariteta 7.5 da bi se prelazak na euro proveo pod konverzijom od 7,5340. Nudi se zaključak da se HNB držao tečajne politike gdje se nastojalo braniti tečaj oko središnjih 7,5 tokom cijelog promatranog perioda. Mnogo je diskusija i kritike da se na paritet tečaja trebao postaviti na puno drugačijoj razini, odnosno da je tečaj kune precijenjen te da se takvom opreznom tečajnom politikom godinama osporava razvoj Hrvatskog gospodarstva posebno što se izvoza tiče. Važnu ulogu u postupku prelaska odigrali su i osiguravatelji. Naime, članovi Hrvatskog ureda za osiguranje su i tijekom 2021. godine aktivno sudjelovali u svim pripremnim aktivnostima za donošenje zakona o uvođenju eura, pratećih akata, edukacije, ali i

utvrđivanju prilazni procesa unutar cijelog gospodarstva. Budući da se na hrvatskom osiguravajućem tržištu i dalje nude proizvodi vezani uz USD, kretanja tečaja HRK/USD treba nastaviti promatrati. HUUO 2021

Grafikon 3- Kretanje tečaja HRK/EUR na dan 31.12. u periodu 2004.-2022. godine

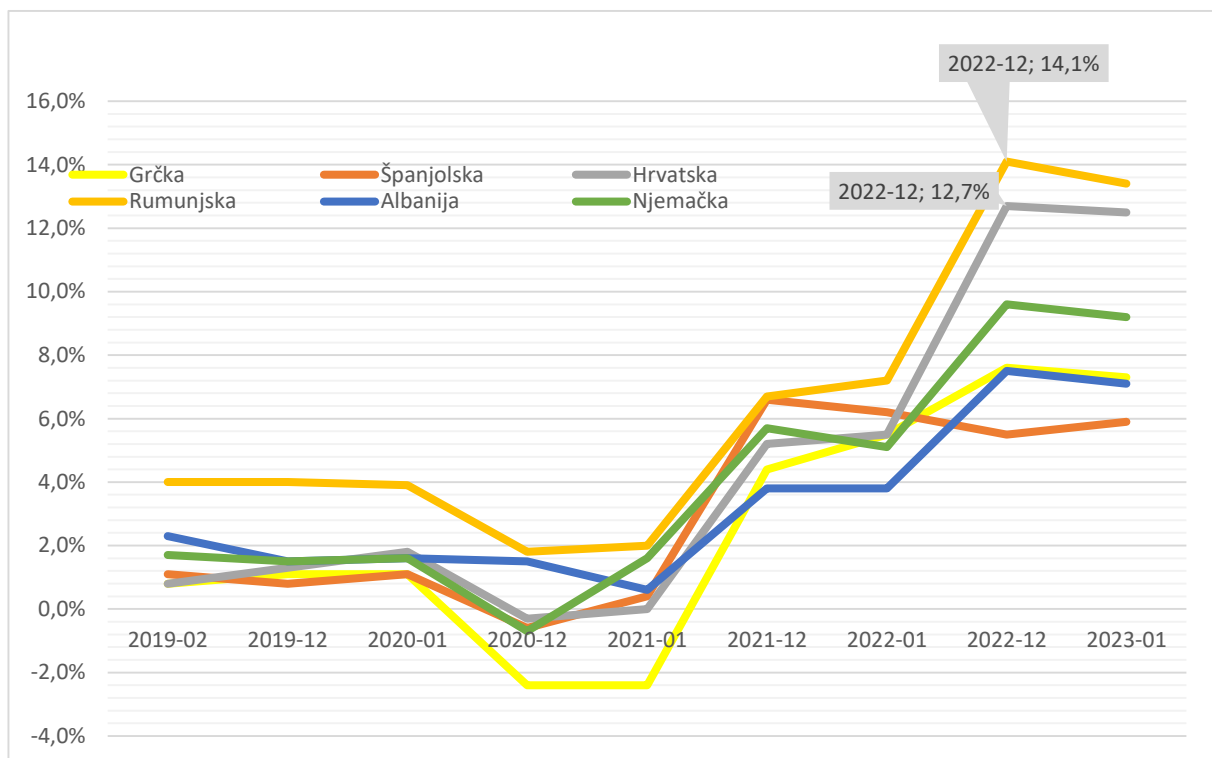
Izvor: (Šimović & Deskar-Škrbić, 2019.) (HNB, 2022.)

Inflacija koja je obilježila početak novog desetljeća je obuhvaćena posljedicama zdravstvene krize, a uz to njen galopirajući efekt je izazvan Ruskom invazijom na Ukrajinu gdje je europska ovisnost o Ruskom plinu dodatno rasplamsala ludi rast cijena velike većine proizvoda.

Prateći graf do samog nastanka zdravstvene krize i prvih zatvaranje gospodarstava (proljeće 2020. godine) većina zemalja koje su odabrane u ovom grafu su unutar ECB-ovih investicijskih pogodnih i ciljanih 2%. Iznimka je Rumunjska koja je već taj period brojala visokih 4%. Već spomenuta Rumunjska je uz Hrvatsku jedna od zemlja koje su imale najbrži rast cijena u inflacijskom udaru koji je tada slijedio. Najveći postotak inflacije koje su ove dvije zemlje dosegnule su 14,1% Rumunjska i 12,7% Hrvatska. Kao glavni uzročnici rasta cijena navodi se poskupljenje energenata koji su tako kao primarni resursi pod inflacijskim pritiscima doveli do efekta prelijevanja na ostale proizvode i usluge.

Također, u slučaju Hrvatske uzima se u obzir i da je prijelaz na euro došao možda u najgorem inflacijskom jeku te je dodatno izazvao rast na veće stope unatoč tomu što su nositelji ekonomske politike nastojali kažnjavati gospodarske subjekte koji su naknadno prilikom cjenovne konverzije proizvoda i usluga povećali cijene. Ipak najveće pritiske inflacije pretrpjela je Turska čija je postotna promjena cijena u prosincu 2022. iznosila preko 65%.

Grafikon 4- Inflacija odabranih zemalja u periodu prije i poslije zdravstvene krize

Izvor: (Eurostat, 2020.)

Kada se u ovoj sferi promatraju dešavanja na tržištu osiguravatelja uočava se da rast cijena nije ni ovaj sektor zaobišao. Najveći rast su zabilježili proizvodi vezani uz osiguranje automobila. Kod pojedinih osiguravatelja taj je rast dosegnuo čak do 30% (Oračić, 2020.). Kao glavni razlozi za rast cijena ovih proizvoda navode se poskupljenje auto dijelova te povećanje rizika vanjskih faktora (npr. rizik digitalizacije (krađa osobnih podataka)).

3.2. Analiza odabranih pokazatelja o važnosti osiguravatelja unutar financijskog sektora za period 2005.-2021.

Promatrajući trend kretanja **zaračunate bruto premije** (u nastavku teksta ZBP) uočljiva je ukupna tendencija rasta ovog pokazatelja poslovanja osiguravatelja. U prvotno promatranim pretkriznim godinama ZBP bilježi visoke stope rasta koje su u prosjeku veće od 10%. Utjecaj na takav rast su imale zaračunate premije **za police osiguranje od automobilske odgovornosti** te **police životnog i rentnog osiguranja**. Međutim, u cjelokupno promatranom periodu ZBP se kretala dosta volatilno drugim riječima, već u počecima recesijskog perioda ovaj pokazatelj je bio u ukupnom padu. Poglavitito tu se misli na 2009. godinu kada je pad u odnosu na pretkriznu godinu iznosio gotovo 3%. Također, u periodu krize dodatno smanjenje ZBP-a je uočljiv i u 2014. godine. Razlozi ovog drastičnog pada pronalaze se u **liberalizaciji tržišta** kao i u zaoštavanju konkurentske cjenovne utrke koja je nastupila s Hrvatskim ulaskom u Europsku uniju. S obzirom da je integracija bila u srpnju 2013. godine, nužno je bilo vrijeme prilagodbe poslovanja osiguravatelja s propisima EU-a te su se navedene promjene odrazile na ZBP-u godinu nakon.

Slika 3-Ukupno zaračunata bruto premije i likvidirane štete u periodu 2005.-2021. godine

	Zaračunata bruto premija (000 kn)	% promjene	Likvidirane štete, bruto iznosi (000 kn)	% promjene
2005.	7.350.074	10,9%	3.454.986	7,6%
2006.	8.180.156	11,3%	3.931.111	13,8%
2007.	9.064.932	10,8%	4.271.337	8,7%
2008.	9.686.102	6,9%	4.591.865	7,5%
2009.	9.411.336	-2,8%	4.780.848	4,1%
2010.	9.245.543	-1,8%	4.395.770	-8,1%
2011.	9.145.245	-1,1%	4.567.768	3,9%
2012.	9.038.475	-1,2%	4.634.836	1,5%
2013.	9.076.600	0,4%	4.679.846	1,0%
2014.	8.561.358	-5,7%	4.411.555	-5,7%
2015.	8.724.673	1,9%	4.591.206	4,1%
2016.	8.761.130	0,4%	4.754.874	3,6%
2017.	9.055.924	3,4%	5.106.300	7,4%
2018.	9.855.630	8,8%	5.553.116	8,8%
2019.	10.481.343	6,3%	5.976.279	7,6%
2020.	10.475.070	-0,1%	6.548.767	9,6%
2021.	11.698.341	11,7%	7.312.571	11,7%

Izvor: (HUO, Ključne informacije o tržištu osiguranja 2022., 2023.)

Nakon toga u idućem petogodišnjem razdoblju ova stavka je u procvatu, a posebno je uočljiv rast od 8,8% iz 2018. godine . Nova recesija koja je pak vođena pod drugim političkim kriterijima nije dovela do istih ishoda nego je već u postkriznoj 2021. godini dovela do naj snažnijeg jednogodišnjeg rasta ZBP-a u promatranom razdoblju od čak 11.7%. S druge pak strane, **likvidirane štete** ne prate isti trend kao i ZBP. Naime, ova stavka uz pojedine godine iznimki bilježi konstantan trend rasta. Iako je iznos likvidiranih šteta daleko niži od ZBP-a, međutim ukupni trend rasta ove stavke od prve promatrane 2005. do posljednje promatrane

2021. godine zabilježio je ukupan rast na iznos od 7,312 milijardi HRK što bi u relativnoj vrijednosti bila razlika u iznosima od 112%.

Slika 4- Relativna promjena zaračunate premije životnih i neživotnih oblika osiguranja

Izvor: (HUO, Ključne informacije o tržištu osiguranja 2022., 2023.)

Kod dublje analize ZBP-a potrebno je ukupne premije sagledati putem glavne klasifikacije osiguravajućih proizvoda. To bi značilo detaljnije ih pratiti putem ukupnih premija životnih odnosno neživotnih asortimana produkata. Prvotni pad u kriznoj 2009. godini bi je jako produbljen zbog ukupnog pada obje sastavnice ZBP-a. Pad ukupnih iznosa životnih (u daljnjem tekstu ZBP-život) i neživotnih premija (u daljnjem tekstu ZBP-neživot) trajao je ukupno 3 razdoblja kada se prvotno oporavio iznos ZBP-a život te je navedeni bilježio kontinuirani rast sve do 2015, a razlog tog rasta je uočljiv u **rastu rentnog osiguranja** koji je npr. u 2015. godini bilježio rast od 200% u odnosu na 2014 godinu.. U posljednjih 6 godina ZBP-a život bilježi dosta veliku volatilitnost u premijском iznosu i to od pada od gotovo 14% u kriznoj 2020. do rasta od 10% u godini nakon. Drugim riječima, premije života su u dosta velikoj korelaciji s promjenama u ciklusu. S druge pak strane ZBP neživot je daleko udjelom bitnija stavka zaračunate premije od životnih polica. Također, bitno je uočiti da ZBP neživot su korelirane s kretanjima u gospodarstvu Hrvatske do kraja prve krize. Zanimljivo je da su u periodu cjelokupne krize (2009.-2016.) bilježile iz razdoblja u razdoblje konstanti pad koji je u kumulativu iznosio 19,56% odnosno ZBP neživot u 2009. je iznosio gotov 7 mlrd. HRK da bi na kraju 2015. godine taj iznos dosegao krajnje niske razine u zaračunatoj premiji od 5,9 mlrd. HRK. Razlozi rasta su uz krizu vezani i uz **zaoštavanje tržišne utakmice na tržištu osiguranja od automobilske odgovornosti**. U periodima nakon 2015. godine ova stavka bilježi konstanti rast pa je čak u kriznoj 2020. godini bila glavni razlog zašto je ZBP u ukupnom iznosu bilježila pad vrijednosti od tek 0.1%. S obzirom da kroz cijeli promatrani period ZBP

neživota bilježi veći iznos prikupljenih premijskih sredstava i to u omjeru od 70/30; sasvim se jasno nudi zaključak zašto od 14% pad ZBP život u 2020. godini nije doveo do jače pada ukupne zaračunate premije.

Slika 5- Udio životnih i neživotnih osiguranja u ZBP za period 2005.-2021.

Izvor: (HUO, Ključne informacije o tržištu osiguranja 2022., 2023.)

Kada se promatra udio premije u BDP-u kod uočavanja trend, zaključuje se postojanje dugogodišnje konstante koja je u prosjeku iznosila oko 2,6% udjela premije u BDP-u. Minimalne oscilacije uočljive su u periodu 2014.-2018. kad je premija zabilježila pad udjela ispod gore spomenutog prosjeka. Uzroci pada su dvostrani. S obzirom na već ustanovljenu činjenicu da su premije neživotnih proizvoda s glavnim udjelom u ukupno zaračunatoj premiji svakako ključna odrednica kod uočavanja kretanja.

Slika 6- Kretanje ZBP za životna i neživotna osiguranja

Izvor: (HUO, Ključne informacije o tržištu osiguranja 2022., 2023.)

Imajući u vidu da je upravo ZBP neživota u 2014. zabilježila veliki pad od gotovo 10% te nešto blaži pad od 2% u godini nakon sasvim je logičan zaključak zašto je onda u udio premije u BDP-u u tim periodima bio niži. Također, dodatni razlog pada je i činjenica da je od 2015.

godine Hrvatsko gospodarstvo bilježilo veće stope rasta pa je spomenuto ujedno i jedan od razloga zašto se udio premije tek 2018. godine vratio na tj. iznad prosječnog udjela u BDP-u.

Slika 7- Premija per capita u HRK za razdoblje 2005.-2021.

Izvor: (HUO, Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj 2021., 2022.)

Kretanje premije po stanovniku u prikazanom periodu, također u svojoj dinamici je usko vezana uz nastale promjene glavnih makroekonomskih pokazatelja. Slično kao i kod prijašnjih indikatora, premija po stanovniku bilježi pada u kriznoj 2009. godini, ali pak u kriznoj 2020. ne bilježi pad nego blagi rast od 0,45%, a rast je potaknut rastom ZBP neživota. Također, u posljednje promatranoj 2021. godini premija po stanovniku je prvi put premašila brojku od 3 mil. HRK, a uz činjenicu rasta ZBP u obzir se uzima i podatak da je 2021. godine obavljen popis stanovništva prema kojemu Republika Hrvatska bilježi pad od 9,6% u odnosu na prijašnju 2011. godini. Time je rast premije po zaposlenom imao dvostrani efekt. Pokazatelj ukupne premije po zaposlenom također kao jedan oblik makro indikatora prikazuje zanimljive pojedinosti tržišta osiguravatelja. Naime, broj zaposlenih se kao trend uočljivo kreće suprotno od ciklusa te samim time i od trenda kretanja ZBP-a. Ta činjenica svojevrsno dovodi u pitanje ekonomičnost poslovanja ako u obzir uzmemo da su izdaci za zaposlene jedna od većih stavaka rashoda poduzeća. Na temelju toga u Tablici 2 je uočljivo da je u periodu prve krize rast broja zaposlenih drastično započeo baš u kriznoj 2008. i 2009. i taj kontinuitet je pratio sve do 2012. godine kada je broj zaposlenih iznosio 11 616 što je preko 4500 zaposlenih nego prvotne 2005. Međutim, u slučaju druge, zdravstvene krize, tu je pak broj zaposlenih pratio stanje ciklusa te je zabilježen pad od gotovo 3% u odnosu na 2019. godinu.

Tablica 2- Ukupna premija po zaposlenom u razdoblju 2005.-2021. u 000 HRK

	broj zaposlenih	ukupna premija po zaposlenom
2005.	6.970	1055
2006.	7.984	1025
2007.	9.360	968
2008.	10.544	919
2009.	11.184	841
2010.	11.145	830
2011.	11.288	810
2012.	11.616	778
2013.	11.533	787
2014.	11.422	750
2015.	10.301	847
2016.	9.130	960
2017.	8.723	1038
2018.	8.238	1196
2019.	8.018	1307
2020.	7.806	1342
2021.	7.913	1478

Izvor: (HUO, Ključne informacije o tržištu osiguranja 2022., 2023.)

Slika 8 prikazuje 15 osiguravajućih društava te njihovu zaračunatu premiju. Posebno je zanimljiv segment koji pokazuje udio svakog društva u ZBP cjelokupnog tržišta. Iz navedenog vidimo da Croatia osiguranje d.d. ima najveći udjel koji je u 2021. iznosio 24,37%. Unatoč tome što je spomenuto društvo na prvom mjestu prema tržišnom udjelu, navedeni udio je smanjen za 1,5% što je ujedno i pokazatelj povećanja konkurentnosti tržišta osiguranja. Što se tiče društava koja su predmet analize ovog rada; Allianz Hrvatska d.d. je na diobi 3. i 4. mjesta prema tržišnom udjelu dok Groupama osiguranje d.d. kao relativno novi sudionik tržišta pokazuje pozitivne tendencije rasta.

Slika 8- ZBP po društvu

Osiguratelj	U K U P N O				
	Zaračunata bruto premija u hn			Udio u %	
	2020.	2021.	% promjene 21/20	2020.	2021.
ADRIATIC OSIGURANJE D.D.	1.001.811.351	1.223.042.936	22,1	9,56	10,45
AGRAM LIFE OSIGURANJE D.D.	388.161.919	400.355.748	3,1	3,71	3,42
ALLIANZ HRVATSKA D.D.	1.146.156.449	1.230.201.254	7,3	10,94	10,52
CROATIA OSIGURANJE D.D.	2.706.913.588	2.850.266.561	5,3	25,84	24,37
EUROHERC OSIGURANJE D.D.	1.341.591.231	1.482.141.565	10,5	12,81	12,67
GENERALI OSIGURANJE D.D.	778.744.070	982.200.345	26,1	7,43	8,40
GRAWE HRVATSKA D.D.	434.032.694	464.171.507	6,9	4,14	3,97
GROUPAMA OSIGURANJE D.D.®	33.219.726	40.316.617	21,4	0,32	0,34
HOK OSIGURANJE D.D.	233.443.489	245.061.552	5,0	2,23	2,09
HRVATSKO KREDITNO OSIGURANJE D.D.	13.079.304	17.613.706	34,7	0,12	0,15
MERKUR OSIGURANJE D.D.	247.843.879	245.170.508	-1,1	2,37	2,10
TRIGLAV OSIGURANJE D.D.	549.475.355	654.056.511	19,0	5,25	5,59
LUNIQA OSIGURANJE D.D.	575.305.123	602.318.665	4,7	5,49	5,15
WIENER OSIGURANJE VIG D.D.	980.380.231	1.205.404.336	23,0	9,36	10,30
WÜSTENROT ŽIVOTNO OSIGURANJE D.D.	44.911.965	56.019.288	24,7	0,43	0,48
Ukupno	10.475.070.373	11.698.341.100	11,7	100,00	100,00

Izvor: (HUO, Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj 2020., 2021.)

Osnovni pokazatelji u osiguranju glavna su potvrda uspješnosti poslovanja društava za osiguranje. Pod time se smatraju indikatori kao što su:

Razmjernost šteta predstavlja odnos zbroja bruto iznosa likvidiranih šteta i bruto iznos promjena pričuva (pričuva za štete, matematičke pričuve, ostale tehničke pričuve) te zbroja zaračunate bruto premije, ispravka vrijednosti i naplaćenog ispravka vrijednosti premije osiguranja i promjene bruto pričuva prijenosnih premija.

Razmjernost troškova predstavlja odnos zbroja iznosa poslovnih rashoda (troškovi pribave i troškovi uprave), ostalih tehničkih troškova i ostalih osiguravajuće-tehničkih prihoda te zbroja zaračunate bruto premije, ispravka vrijednosti i naplaćenog ispravka vrijednosti premije osiguranja i promjene bruto pričuva prijenosnih premija.

Omjer razmjernosti računa se kao zbroj kvota šteta i kvote troškova.

Tablica 3- Pokazatelji tehničkog rezultata u periodu 2005.-2021.

	RAZMJER ŠTETA	RAZMJER TROŠKOVA	OMJER RAZMJERA
2005.	70,5 %	37,8 %	108,3 %
2006.	70,8 %	39,4 %	110,3 %
2007.	73,9 %	40,2 %	114,1 %
2008.	68,4 %	39,4 %	107,8 %
2009.	69,8 %	44,5 %	114,3 %
2010.	67,6 %	44,3 %	111,9 %
2011.	64,6 %	44,8 %	109,4 %
2012.	63,0 %	46,4 %	109,4 %
2013.	58,7 %	41,5 %	100,2 %
2014.	64,1 %	43,5 %	107,6 %
2015.	63,9 %	39,2 %	103,1 %
2016.	61,2 %	38,9 %	100,2 %
2017.	65,1 %	37,3 %	102,4 %
2018.	62,2 %	35,8 %	98,0 %
2019.	68,3 %	35,4 %	103,7 %
2020.	72,8 %	35,7 %	108,5 %
2021.	62,8 %	34,5 %	97,3 %
MOD	-	39,40 %	109,40 %
MEDIJAN	65,10 %	39,40 %	107,80 %
PROSJEK	66,34 %	39,92 %	106,26 %

Izvor: (HUO, Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj 2021., 2022.)Izračun: Autor rada

Analizirajući indikator *Razmjera šteta* značajnije odstupanje od srednjih vrijednosti za prikazani period uočljiv je u prve tri godine promatrane godine te u 2009. i 2020. godini. Jedan od razloga je što u spomenutim godinama zabilježen veći iznos izdataka za štete izazvanih zbog prirodnih nepogoda ili pak zbog potresa.

Pokazatelj *Razmjera troškova* s druge strane iznad prosječne vrijednosti bilježi u godinama nakon Financijske krize iz 2009. godine. Tada je zapažen iznimno visok indikator u periodu od čak 6 godina što bi u prevedenom smislu značilo da je tržište osiguravatelja bilježilo visoke izdatke za tehničke troškove (pribave, administracija,..) nasuprot zaračunatoj premiji.

S druge pak strane *Omjer razmjera* predstavlja sumu prethodna dva pokazatelja što ujedno odmah i nudi objašnjenje za odstupanje ovog indikatora u određenim periodima. Odnosno u godinama kada je pokazatelj bio iznimno visok razlog toga je utjecaj rasta jednog od pokazatelja (*Razmjera šteta* ili pak *Razmjera troškova*) odnosno ili pak zbog obostranog rasta oba spomenuta indikatora kao npr. u 2009. ili u 2020.

4. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA ALLIANZ HRVATSKA D.D. I GROUPAMA OSIGURANJE D.D.

4.1. Opći podaci

Allianz je u Hrvatskoj prisutan od 1999. godine, kada njemački Allianz zajedno sa Zagrebačkom bankom preuzima tadašnje Adriatic osiguranje. Nastaje Allianz Zagreb d.d. koji u trenutku preuzimanja ima tržišni udio od **4,6%**. U godinama koje slijede, Allianz u Hrvatskoj iz godine u godinu bilježi stalan rast poslovanja. Stope raste su iz godine u godinu bile značajno, čak i dvostruko veće od ostatka tržišta. Danas Allianz drži preko **13% tržišnog udjela** i ukupno zauzima drugu poziciju među hrvatskim osiguravateljima.

Osim u segmentu osiguranja, Allianz Hrvatska d.d. (u nastavku „Društvo 1“) se, zajedno sa strateškim partnerom Zagrebačkom bankom, 2001. godine aktivno uključuje u mirovinsku reformu. Iste godine osnovan je AZ obvezni mirovinski fond, a godinu dana kasnije s radom počinju i AZ dobrovoljni mirovinski fondovi, koji su, svaki u svom segmentu uvjerljivo vodeći mirovinski fondovi na hrvatskom tržištu s oko 40% tržišnog udjela (Allianz Hrvatska d.d., 2022.).

Groupama je jedan od vodećih francuskih osiguravatelja te ujedno i jedna od najznačajnijih osiguravajućih grupacija u Europi. S više od 120 godina tradicije u životnom i neživotnom osiguranju, još od davne 1900. godine Groupama brine za približno **13 milijuna osiguranika** u 11 zemalja na području Europe, Azije i Afrike.

Dolazak na hrvatsko tržište dio je šireg strateškog partnerstva s OTP grupom. Godine 2008. Groupama je preuzela **8 % udjela** u Banci i tadašnje osiguravajuće operacije u vlasništvu Banke u Mađarskoj, Rumunjskoj, Slovačkoj i Bugarskoj. U sklopu daljnjeg razvoja strateškog partnerstva, po odobrenju regulatora u Hrvatskoj, početkom rujna 2021. Groupama je preuzela i OTP osiguranje u Hrvatskoj te je poslovanje na hrvatskom tržištu započela entitet pod nazivom Groupama osiguranje d.d. (u daljnjem tekstu „Društvo 2“). Društvo 2 je registrirano za obavljanje životnog osiguranja. Širenjem poslovanja te portfelja osiguravajućih proizvoda od svibnja 2022. godine u Hrvatskoj je registrirano i Groupama osiguranje d.d. – Podružnica Hrvatska. Groupama osiguranje d.d.-Podružnica Hrvatska osnovana je od strane Groupama Biztosító Zrt. Groupama osiguranje d.d., Mađarska. Poslovanje u Hrvatskoj razvija se u zajedništvu s OTP bankom, strateškim partnerom koji osigurava prodajnu mrežu te partnerski s Društvom 2 osigurava dodanu vrijednost zajedničkim klijentima (Groupama osiguranje d.d., 2022.).

Izvješće o solventnosti i financijskom položaju jedan je od oblika izvještavanja koji se obavlja prema sustavu Solvency II. Naime, Solvency II sustav je kombinacija dviju zakonodavnih i regulatornih odredbi koji bi trebao prepoznavati i vrednovati sve rizike kojima je društvo za osiguranje i društvo za reosiguranje izloženo. Solvency II bi trebao poticati društva za osiguranja na cjelovito upravljanje rizicima, unaprijediti odnos s nadzornim tijelom te povećati otvorenost poslovanja svim sudionicima. Tako postavljeni regulatorni zahtjevi koji su tako postavljeni s ciljem da se zaštiti društvo i cjelokupno tržište osiguranja od možebitnih vanjskim, ali i unutarnjih neravnoteža. U nastavku je prikazana bilanca Društva 1 s potrebnim solventnim sredstvima za pojedine stavke bilance.

Tablica 4- Bilanca Društva 1 prema Solventnosti II u 000 HRK

	31.12.2022.	31.12.2021.	%promjena
Odgođeni troškovi pribave	0	0	0,00%
Nematerijalna imovina	0	0	0,00%
Odgođena porezna imovina	7.800	0	0,00%
Nekretnine, postrojenja i oprema	72.492	80.172	-9,58%
ULAGANJA (osim imovine koja se drži za ugovore povezane s indeksom i udjelima u investicijskim fondovima)	3.462.118	3.949.612	-12,34%
Ulaganja za račun i rizik vlasnika polica životnog osiguranja	848.555	808.126	5,00%
Zajmovi i hipoteke	14.616	28.538	-48,78%
Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama	111.347	149.907	-25,72%
Potraživanja iz poslova osiguranja	32.423	22.477	44,25%
Potraživanja iz poslova reosiguranja	22.444	31.187	-28,03%
Ostala potraživanja	27.617	37.456	-26,27%
Novac i novčani ekvivalenti	205.588	182.126	12,88%
Ostala imovina koja nije nigdje prikazana	3.517	4.046	-13,07%
UKUPNA IMOVINA	4.808.517	5.293.647	-9,16%
Tehničke pričuve - neživotno osig.	755.597	762.136	-0,86%
Tehničke pričuve - životno osig.	1.952.821	2.460.045	-20,62%
Tehničke pričuve - osiguranje povezano s indeksom i udjelima u inves. Fond.	834.135	704.058	18,48%
Ostale pričuve	43.945	40.925	7,38%
Financijske obveze osim dugovanja prema kred. instit	40.475	42.907	-5,67%
Obveze prema osiguranju i posrednicima	76.711	53.086	44,50%
Obveze prema reosiguranju	32.610	144.594	-77,45%
Ostale obveze	98.187	77.114	27,33%
UKUPNO OBVEZE	3.834.482	4.284.866	-10,51%
VIŠAK IMOVINE NAD OBVEZAMA	974.035	1.008.781	-3,44%

Izvor: (Allianz Hrvatska d.d., Izvješće o solventnosti, 2022.)

Unutar stavki aktive uočljivo je da je glavna sastavnica (*ulaganja*) bilježila značajni pad potrebiti solventnih sredstava. Taj pad sredstava rezerviranih za solventnost iznosio je 12,34% odnosno 485.130.000 HRK naspram sredstava iz 2021. godine.. Razlog takvog pada detaljnije je razgrađen u horizontalnoj analizi Izvještaja o financijskom stanju. S druge pak strane, uočljivo je povećanje potrebitih sredstava za solventnost koji u bilanci predstavljaju likvidnija sredstva od spomenutih ulaganja. Tu se posebno ističe rast stavke *Potraživanje iz poslova osiguranja* te stavke *Novac i novčani ekvivalenti*.

U području pasive, zbog analitičnosti te krucijalnosti stavke tehničke pričuve, ista je podijeljena na više podstavki u odnosu na profil proizvoda na koju se pričuva odnosi. Zanimljivo je uočiti kako je najvažnija podstavka tehničkih pričuva, ona koja se odnosi na police životnog osiguranja, bilježila pad od čak 20,62%. Razlog pada sredstava potrebitih za solventnost u ovom segmentu je povezan s padom potrebitih iznosa u području ulaganja. Od ostalih stavki, uočljiv je rast osiguranih iznosa solventnosti za *obveze prema osiguranju i posrednicima*. Spomenuta sastavnica pasive je rasla naspram 2021. godinu u relativnom iznosu od gotov 45%.

Tablica 5- Potrebni solventni kapital Društva 1 u 000 HRK

	31.12.2022.	31.12.2021.	promjene	%promjena
Tržišni rizik	267.014	325.896	-58.882	-18%
Preuzeti rizik neživotnog osiguranja	201.738	182.754	18.984	10%
Preuzeti rizik životnog osiguranja	83.047	79.410	3.637	5%
Preuzeti rizik zdravstvenog osiguranja	39.914	39.873	41	0%
Rizik neispunjenja obveza druge ugovorene strane	50.459	51.201	-742	-1%
Diversifikacija između pojedinih rizičnih modula	-208.518	-208.307	-211	0%
osnovni SCR	433.654	470.827	-37.173	-8%
kap. zahtjev. za operativni rizik	34.483	39.033	-4.550	-12%
Prilagodbe za sposobnost tehničkih pričuva i odgođenih poreza	-3.784	-61.734	57.950	-94%
Potrebni SCR	464.353	448.126	16.227	4%
MCR	214.067	201.656	12.411	6%

Izvor: (Allianz Hrvatska d.d., Izvješće o solventnosti, 2022.)

Kako bi se dobila šira slika Tablice 5 potrebno je dodatno razjasniti pojmove solventnog kapitala (u nastavku teksta SCR) i minimalno potrebnog kapitala (u nastavku teksta MCR). SCR je ona razina kapitala koja omogućuje društvu za osiguranje i društvu za reosiguranje apsorpciju gotovo svih štetnih događaja i solventno poslovanje s obzirom na preuzete rizike, dok MCR predstavlja najnižu dopuštenu razinu kapitala društva. Između te dvije razine kapitala

nadzorno će tijelo propisati potrebne popravne mjere. (Krišto , Temeljni seminar o osiguranju - Osnove Solvency II, 2009.) Tijekom 2022. godine iznos potrebnog SCR za Društvo 1. na 31.12.2022. iznosio je 464.353 tisuća kuna što predstavlja rast od 16.228 tisuća kuna u odnosu na 31.12.2021. (31.12.2021: 448.125 tisuća kuna). Najznačajnije promjene u odnosu na 2022. su pad Tržišnih rizika te smanjenje Prilagodbi za sposobnost tehničkih pričuva i odgođenih poreza da pokriju gubitke uslijed promjena u odgođenim porezima. U nastavku je prikazana struktura potrebnog solventnog kapitala u tisućama kuna.

U tablici 6 nudi se uvid u bilancu Društva 2. vrednovanu za potrebe solventnosti. Iz priloženog se jasno uočava kako su Ulaganja po izdašnosti najvažnija podstavka za potrebe solventnosti. Njihov potrebiti iznos od 113.057.000 HRK je za 9% manji nego u 2021. godini što je ujedno i glavni razlog za pad vrijednosti sredstava ukupne imovine u iznosu od 5,56 %. Što se tiče ostalih stavki, valja istaknuti kako je za potrebe solventnosti porasla podstavka materijalne imovine i to u iznosu od gotovo 40 %. Razlog rasta je povećanje cjelokupne materijalne imovine koja u ovom slučaju radi potreba solventnosti identična iznosu bilance.

Tablica 6- Bilanca Društva 2 prema Solventnosti II u 000 HRK

	31.12.2022.	31.12.2021.	% promjene u odnosu na razdoblje prije
Materijalna imovina	3.804	2.752	38,23%
Ulaganja (osim ulaganja za račun i rizik ugovaratelja životnog osiguranja)	113.057	124.322	-9,06%
Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama	315	151	108,61%
Potraživanja iz reosiguranja	0	0	0,00%
Potraživanja (ne iz reosiguranja)	190	351	-45,87%
Novac i novčani ekvivalenti	48.759	50.643	-3,72%
Ostala imovina	2.807	657	327,25%
UKUPNA IMOVINA	168.934	178.876	-5,56%
Tehničke pričuve - životna osiguranja	88.727	94.200	-5,81%
Obveze iz osiguranja i prema posrednicima	1.149	1.771	-35,12%
Obveze za reosiguranje	0	0	0,00%
Obveze (ne iz reosiguranja)	5.740	3.325	72,63%
Odgođena porezna obveza	798	2.168	-63,19%
Financijske obveze (osim prema kreditnim institucijama)	2.164	1.531	41,35%
Sve ostale obveze	4.522	2.131	112,20%
UKUPNA PASIVA	103.100	105.126	-1,93%
VIŠAK AKTIVE NAD PASIVOM	65.834	73.750	-10,73%

Izvor: (Groupama osiguranje d.d., Izvješće o solventnosti i financijskom stanju, 2022.)

U strukturi pasive uočava se pad tehničke pričuve i obveza iz osiguranja te obveza prema posrednicima. Vertikalno gledano, spomenute pričuve su glavna sastavnica pasive te je ujedno za solventne nužnosti ova stavka najizdašnija, a pad njenog iznosa u odnosu na 2021. godinu kumulirao je i padom ukupne pasive te je višak aktive na pasivom u 2022. godini iznosio 65.834.000 HRK. Horizontalno gledano, višak aktive je niži za 10,73% u odnosu na prethodno promatranu godinu.

SCR predstavlja granicu solventnosti, a kod Društva 2. ono se izračunava a pomoću modularnog pristupa i uključuje procjenu gubitka nastalih u slučaju nepovoljnog događaja a obuhvaća oko trideset čimbenika rizika. Na dan 31. prosinca 2022. godine, SCR Društva 2 iznosi 27.876 tisuća kuna. Omjer pokrića SCR-a iznosi 236%. Na dan 31. prosinca 2022. MCR iznosi 27.860 tisuće kuna i predstavlja 99,94% SCR-a, dok omjer pokrića MCR-a iznosi 236%.

Slika 9-Omjeri MCR-a i SCR-a

Omjer pokrića SCR-a		
<i>(u tisućama kuna)</i>	2022.	2021.
Prihvatljiva vlastita sredstva za pokriće SCR-a	65.835	73.750
Potrebni solventni kapital	27.876	23.322
Omjer pokrića SCR-a	236 %	316%

Omjer pokrića MCR-a		
<i>(u tisućama kuna)</i>	2022.	2021.
Prihvatljiva vlastita sredstva za pokriće MCR-a	65.835	73.750
Minimalni potrebni kapital	27.860	27.784
Omjer pokrića MCR-a	236 %	265%

Izvor: (Groupama osiguranje d.d., Izvješće o solventnosti i financijskom stanju, 2022.)

U skladu sa navedenim, potrebni solventni kapital Društva 2 na 31. prosinca 2022. godine iznosi 27.876 tisuće kuna te je veći u odnosu na prethodnu godinu za 13,8% odnosno 3.395 tisuća kuna, najvećim dijelom pod utjecajem smanjenja sposobnosti za apsorpciju gubitaka tehničke pričuve i odgođenih poreza, te povećanja operativnog rizika za 646 tisuća kuna budući da je zaračunata bruto premija Društva rasla što će kasnije biti uočljivo u horizontalnoj analizi Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti.

Slika 10- Potrebni solventni kapital Društva 2 u 000 HRK

<i>(u tisućama kuna)</i>	2022.	2021.
Tržišni rizik	12.366	12.246
Rizik od neispunjenja obveza druge ugovorne strane	11.007	11.164
Preuzeti rizik životnog osiguranja	14.480	13.622
Preuzeti rizik neživotnog osiguranja	955	860
Preuzeti rizik zdravstvenog osiguranja	777	754
Diversifikacija	(12.133)	(11.849)
BSCR (Osnovni potrebni solventni kapital)	27.453	26.797
Operativni rizik	2.290	1.644
Sposobnost za apsorpciju gubitaka tehničke pričuve i odgođenih poreza	(1.868)	(5.119)
SCR (Potrebni solventni kapital)	27.876	23.322

Izvor: (Groupama osiguranje d.d., Izvješće o solventnosti i financijskom stanju, 2022.)

Minimalni potrebni kapital predstavlja apsolutnu minimalnu vrijednost vlastitih sredstava koje bi društvo trebala imati. Društvo 2 svoj MCR izračunava koristeći propisane formule za životno osiguranje. Također, ovo društvo u svom Izvješću o solventnosti i financijskom stanju nudi i pregled izračuna donje i gornje granice SCR. Prema tome, MCR ne smije biti manji od 25% SCR-a i veći od 45% SCR-a ni veći od apsolutne donje granice kako je definirano Zakonom o osiguranju. MCR je najveći iznos između kombiniranog MCR-a i apsolutne donje granice MCR-a koji iznosi 27.860 tisuće kuna. U vezi veličine i profila Društva, koristi se apsolutna donja granica MCR-a

Slika 11- Omjer pokriva SCR-a

<i>(u tisućama kuna)</i>	2022.	2021.
Linearni MCR	5.318	5.126
Donja granica 25% SCR-a	6.969	5.830
Gornja granica 45% SCR-a	12.544	10.495
Kombinirani MCR	6.969	5.830
Apsolutni MCR	27.860	27.784
Minimalni potrebni kapital (MCR)	27.860	27.784

Izvor: (Groupama osiguranje d.d., Izvješće o solventnosti i financijskom stanju, 2022.)

4.2. Horizontalna analiza

Tablica 7-Izvještaj o financijskom položaju Allianz Hrvatska d.d. - Aktiva

IMOVINA	Društvo 2019.	Društvo 2020.	Društvo 2021.	Društvo 2022.	promjena 2022./2021.	% promjena	promjena 2022./2019.	%promjena u 4 god
Nekretnine i oprema	98.050	93.717	80.747	69.291	-11.456	-14%	-28.759	-29%
Ulaganje u nekretnine	25.363	24.524	23.254	21.995	-1.259	-5%	-3.368	-13%
Nematerijalna imovina					0	0%	0	0%
;Razgraničeni troškovi pribave	70.536	74.110	70.212	72.597	2.385	3%	2.061	3%
;Ostala nematerijalan imovina	170.147	161.126	147.978	139.897	-8.081	-5%	-30.250	-18%
Ulaganje u podružnice	177.540	185.952	195.553	250.679	55.126	28%	73.139	41%
Ulaganja koja se drže do dospijeca	293.449	61.641	61.724	480.546	418.822	679%	187.097	64%
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	3.555.892	3.868.968	3.681.796	2.741.330	-940.466	-26%	-814.562	-23%
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz RDG	762.388	809.456	779.360	821.819	42.459	5%	59.431	8%
Zajmovi i potraživanja	42.027	40.930	34.039	20.116	-13.923	-41%	-21.911	-52%
Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama za ugovore o osiguranju	160.194	235.673	198.315	172.130	-26.185	-13%	11.936	7%
Tekuća porezna imovina	-	9.971		89.080	89.080	0%	0	0%
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala imovina	304.018	202.411	196.088	215.326	19.238	10%	-88.692	-29%
Novac i novčani ekvivalenti	62.669	118.186	182.126	208.226	26.100	14%	145.557	232%
UKUPNA IMOVINA	5.722.273	5.886.665	5.651.192	5.303.032	-348.160	-6%	-419.241	-7%

Izvor: (Allianz Hrvatska d.d., 2022.)

Ukupna vrijednost imovine Društva 1 u promatranom razdoblju je iznad 5 mlrd. HRK. Međutim, zamjećuju se određene oscilacije u iznosima. U 2020. godini vrijednost je dosegla svoj maksimum, a iznosila je gotovo 6 mlrd. Nakon toga u iduće dvije godine imovina bilježi konstantni pad. Zanimljivo je uočiti da je vrijednost ukupne imovine u 2022. godini bila za 9,91% niža nego spomenute 2020. U apsolutno iznosu to je pad od 583 633 000 HRK.

Promatrajući prvu stavku imovine, *Nekretnine i oprema*, uočava se linearan pad vrijednosti u periodu od 2019. do 2021. godine da bi taj pad postao eksponencijalan i u posljednje promatranoj 2022. godini iznosio 69 291 000 kn što je poprilično velika razlika ako gledamo da je stavka u najstarije promatranom razdoblju (2019. godini) iznosila 98 050 000 kn, a razlozi su provedena linearna amortizacija i otpisi ili prodaja.

Nematerijalna imovina Društva 1 nešto je drugačije klasificirana, nego nematerijalna imovina usporednog Društva 2. Naime, dvije su podstavke: *razgraničeni troškovi pribave* i *ostala nematerijalna imovina*.¹ Prva se kroz promatrano razdoblje kreće oko 70 mil. HRK te se nudi mogućnost zaključka da Društvo planirano razgraničava neposredne troškove pribave (provizija, plaće pribavitelja,..). Cilj razgraničenja ovih troškova je jednako raspodijeliti troškove pribave osiguranja i nakon obračunsko razdoblja jer se za pojedine u obračun uzima i prijenosa premija u budućim obračunskim periodima. Što se tiče *ostale nematerijalne imovine*, zamjećuje se linearni pad koji je usporedno gledano od 2019. do 2022. iznosio -18%. S obzirom da je riječ o podstavci koja je nositelj najvećega iznosa nematerijalne imovine, stoga ukupna vrijednost spomenute imovine je u padu.

Iako Društvo 1 u svojoj bilanci to tako ne navodi, stavke *Ulaganje u podružnice*, *Ulaganja koja se drže do dospijea*, *Financijska imovina raspoloživa za prodaju*, *Financijska imovina po fer vrijednosti kroz RDG* možemo smatrati i skupinom financijske imovine. Iako stavku *Ulaganje u podružnice*. Posebno je zamjećujući naglo povećanje vrijednosti ulaganja u podružnice u sklopu 2022. godini. Za usporedbu od prijašnje godine ta vrijednosti bila za 28 % veća te je po prvi put prešla iznos veći od 200 mil. HRK.

Vodeći se klasifikacijom financijskog ulaganja na temelju bilješki Društva 1 zamjetno je da spomenuta ulaganja bilježe trend stalnog pada kroz promatrani period. Dakle, ukupna vrijednost financijskih ulaganja predstavlja **najbitniju stavku aktive** te je u 2022. godini iznosila 4 063 811 000 HRK što je gotovo pola milijarde HRK ili 11% manje nego 2021 godine. Zanimljivo je uočiti da se razlika vrijednosti ulaganja u periodu od 4 godine smanjila za 13%

¹ Detaljnija razrada u vertikalnoj analizi Allianz Hrvatska d.d.

te se zaključuje da su negativna ekonomska kretanja kao i ciklus u kojem se nalazimo jako utjecao na investicijsku aktivnost Društva 1.

Tablica 8- Financijska ulaganja Allianz Hrvatska d.d.

	2019.	2020.	2021.	2020.	Razlika 2022.- 2021.	% 2022.- 2021.	Razlika 2022.- 2019.	% 2022 .- 2021 .
Ulaganja koja se drže do dospijeca	293.449	61.641	61.724	480.546	418.822	679%	187.097	64%
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	3.555.892	3.868.968	3.681.796	2.741.330	-940.466	-26%	-814.562	-23%
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz RDG	762.388	809.456	779.360	821.819	42.459	5%	59.431	8%
Zajmovi i potraživanja	42.027	40.930	34.039	20.116	-13.923	-41%	-21.911	-52%
UKUPNA FINANCIJSKA ULAGANJA	4.653.756	4.780.995	4.556.919	4.063.811	-493.108	-11%	-589.945	-13%

Izvor: (Allianz Hrvatska d.d., 2022.)

Od preostalih stavki aktive posebno je uočljiva stavka Novac i novčani ekvivalenti. Baš kao i kod nekih stavki ulaganja ova stavka također bilježi linearni rast vrijednosti kroz promatrani period gdje je vrijednost stavke je porasla za 232% u odnosu na 2019 godinu.

Tablica 9- Izvještaj o financijskom položaju Allianz Hrvatska d.d. - pasiva

Obveze	Društvo 2019.	Društvo 2020.	Društvo 2021.	Društvo 2022.	promjena 2022./2021.	% promjena	promjena 2022./2019.	%promjena u 4 god
Tehničke pričuve	4.268.863	4.351.957	4.269.703	4.377.409	107.706	3%	108.546	3%
Obveze iz ugovora o osiguranju, ostale obveze i odgođeni prihodi	160.092	192.866	264.424	229.055	-35.369	-13%	68.963	43%
Obveze za najam	68.296	63.994	53.086	42.682	-10.404	-20%	-25.614	-38%
Odgođena porezna obveza	73.692	70.946	44.836	-	0	0%	0	0%
Tekuća porezna obveza	-3.037	-	1.572	28.449	26.877	1710%	31.486	1037%
Ukupne obveze	4.567.906	4.679.763	4.633.621	4.677.595	43.974	1%	109.689	2%
Kapital i rezerve koji pripadaju dioničarima Društva								
Izdani dionički kapital	101.722	101.722	101.722	101.722	0	0%	0	0%
Premija na emitirane dionice	112.001	112.001	112.001	112.001	0	0%	0	0%
Rezerva fer vrijednosti	383.391	381.608	288.273	-231.749	-520.022	-180%	-615.140	-160%
Zakonska rezerva	25.052	25.053	25.053	25.053	0	0%	1	0%
Zadržana dobit	532.201	586.518	490.522	618.410	127.888	26%	86.209	16%
Nekontrolirajući interes	-	-	-	-	0	0%	0	0%
Ukupni kapital i rezerve	1.154.367	1.206.902	1.017.571	625.437	-392.134	-39%	-528.930	-46%
Ukupne obveze i kapital i rezerve	5.722.273	5.886.665	5.651.192	5.303.032	-348.160	-6%	-419.241	-7%

Izvor: (Allianz Hrvatska d.d., 2022.)

S obzirom da je pasiva podijeljena na dva dijela: *obveze i kapital*. Za razliku od Društva 2 u slučaju Društva 1 uočavamo nešto drugačije omjere o kojima će detaljniji uvid dati vertikalna analiza. Kretanje ukupnih obveza je usko vezano uz stavku **tehničke pričuve** koje predstavljaju segment pasive koje društvo za osiguranje mora oblikovati. (Bijelić, 2002.) Namijenjene su pokriću svih obveza iz ugovora o osiguranju kao i eventualnih gubitaka zbog rizika iz poslova osiguranja. S obzirom na navedeno kod spomenutih se ne zapaža drastičnija promjena u periodu od 2019. do 2022. godine. S obzirom kako se mijenjala vrijednost unutar tehničkih pričuva takva promjena je imala jednak utjecaj i na ukupne obveze.

Na pragu spomenutog stavka *tehničke pričuve* je najveći čimbenik pasive Društva 1. Kroz promatrani period ova stavka je zadržala vrijednost oko 4,3 mlrd. HRK uz pokoje blage oscilacije. S obzirom da je ona vezana uz samu zaračunatu premiju određene korelacije su jasno uočljive. *Obveze iz ugovora o osiguranju, ostale obveze i odgođeni prihodi* predstavljaju u pasivu stavku koja se najviše mijenjala u ovim periodima. Najviše je iznosila 2021. godine. Kao razlog rasta ove obveze su akumulacija prirodnih katastrofa (potres, poplave, tuča,..) koje su potom zahtijevale veće isplate šteta. S obzirom da je osiguranje imovine u Republici Hrvatskoj za građanstvo još uvijek slabo razvijeno (ako u obzir uzmemo pokazatelje kao što su npr. broj osiguranih objekata), a uz činjenicu da je potres zahvatio veći dio glavnog grada te i samu konstataciju da je Društvo 1 po zarađenoj bruto premiji jedan od glavnih osiguravatelja u RH, visina rasta ove obveze u 2020. godini od 20% i nije zastrašujuća (ako u obzir uzmemo da je u 2019. iznosila nešto više od 160 000 000 HRK.

Što se tiče drugog dijela pasive, onaj koji je sačinjen od segmenata kapitala i rezervi, posebno je uočljiv pada vrijednosti *Rezervi fer vrijednosti*. Ova promjena je vezana uz stavku iz aktive; *Financijska imovina raspoloživa za prodaju*. Zbog nepovoljnih kretanja na financijskim tržištima i pada vrijednosti spomenute imovine, u dijelu pasive je također napravljena preinaka. S druge pak strane, stavka *Zadržane dobiti* nakon oporezivanja i obveza isplata dividendi, bilježi najveću vrijednost u 2022. godini i to u iznosu od 618 410 000 HRK, što je ujedno rast od 25% u odnosu na prethodno razdoblje.

Tablica 10- Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti Allianz Hrvatska d.d.

RDG	Društvo 2018.	Društvo 2019.	Društvo 2020.	Društvo 2021.	Društvo 2022.	promjena 2022./2021	%promjena 2022./2021	promjena 2022./2018	%promjena 2022./2018.
Zaračunate bruto premije	1.165.901	1.362.046	1.141.640	1.229.511	1.476.650	247.139	20%	310.749	27%
Premije predane u reosiguranje	-93.662	-134.290	-101.200	-116.547	-130.796	-14.249	12%	-37.134	40%
						0	0%	0	0%
Zaračunate premije, neto od reosiguranja	1.072.239	1.227.756	1.040.440	1.112.964	1.345.854	232.890	21%	273.615	26%
						0	0%	0	0%
Promjena bruto pričuva prijenosnih premija	-30.643	-96.356	-3.074	-8.383	-60.616	-52.233	623%	-29.973	98%
Promjena pričuva prijenosnih premija, udio reosiguranja	9.142	27.340	-7.374	6.630	8.605	1.975	30%	-537	-6%
						0	0%	0	0%
Zarađene premije, neto od reosiguranja	1.050.738	1.158.740	1.029.992	1.111.211	1.293.843	182.632	16%	243.105	23%
						0	0%	0	0%
Prihod od provizija i naknada	7.477	8.278	5.950	7.010	6.121	-889	-13%	-1.356	-18%
Prihodi od ulaganja/Financijski prihodi (2018.-2020.)	155.807	205.445	125.479	140.261	137.887	-2.374	-2%	-17.920	-12%
Ostali poslovni prihodi	8.245	6.942	7.528	11.438	9.496	-1.942	-17%	1.251	15%
						0	0%	0	0%
Neto poslovni prihodi	1.222.267	1.379.405	1.168.949	1.269.920	1.447.347	177.427	14%	225.080	18%
						0	0%	0	0%
Nastale štete	-683.250	-912.382	-909.515	794.580	-815.269	-20.689	3%	-132.019	19%
Udio reosiguranja u nastalim štetama	8.864	43.436	175.196	43.245	33.445	-9.800	-23%	24.581	277%
						0	0%	0	0%
Nastale štete, neto od reosiguranja	-674.386	-868.946	-734.319	-751.335	-781.824	-30.489	4%	-107.438	16%
						0	0%	0	0%
Troškovi pribave	-163.375	-181.443	-199.317	-184.613	-201.818	-17.205	9%	-38.443	24%
Administrativni troškovi	-161.691	-179.868	-155.932	-170.249	-167.175	3.074	-2%	-5.484	3%
Ostali poslovni rashodi	-12.840	-11.845	-19.293	-18.030	-21.078	-3.048	17%	-8.238	64%

Financijski rashodi	-27.775	-5.137	-24.166	-15.878	-126.959	-111.081	700%	-99.184	357%
Neto dobiti od tečajnih razlika na financijskoj imovini	-31.993	9.122	31.444	-4.751	7.677	12.428	-262%	39.670	-124%
						0	0%	0	0%
						0	0%	0	0%
Dobit prije poreza	150.207	141.288	67.366	125.064	156.170	31.106	25%	5.963	4%
						0	0%	0	0%
Porez na dobit	26.289	-25.488	-13.049	-18.514	-28.282	-9.768	53%	-54.571	-208%
						0	0%	0	0%
Dobit za godinu	123.918	115.800	54.317	106.550	127.888	21.338	20%	3.970	3%
						0	0%	0	0%
						0	0%	0	0%
Namijenjena:	0					0	0%	0	0%
;Dioničarima društva	0	115.800	54.317	106.550	127.888	21.338	20%	127.888	0%
;Nekontrolirajućem interesu	123.918	0	0	0	0	0	0%	-123.918	-100%
	123.918	115.800	54.317	106.550	127.888	21.338	20%	3.970	3%
						0	0%	0	0%
Ostala sveobuhvatna dobit za godinu						0	0%	0	0%
<i>Stavke koje se mogu naknadno Re klasificirati u dobit ili gubitak</i>	-21.826	172.871	-1.783	-93.335	-520.022	-426.687	457%	-498.196	2283%
						0	0%	0	0%
Promjena fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju, neto od realiziranih iznosa i odgođenog poreza	-21.826	172.871	-1.783	-93.335	-520.022	-426.687	457%	-498.196	2283%
						0	0%	0	0%
						0	0%	0	0%
Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu	102.092	288.671	52.534	13.215	-392.134	-405.349	-3067%	-494.226	-484%
						0	0%	0	0%
Namijenjena:						0	0%	0	0%
;Dioničarima Društva	102.092	288.671	52.534	13.215	-392.134	-405.349	-3067%	-494.226	-484%
;Nekontrolirajućem interesu	0	0	0	0	0	0		0	0%
						0	0%	0	0%

Izvor: (Allianz Hrvatska d.d., 2022.)

Analizom Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti ili Računa dobiti i gubitka uočljivo je da je glavna stavka prihoda Društva 1 stavka *zaračunate bruto premije* ili točnije kada se navedeno pogleda u neto iznosu (stavka *zarađene bruto premije*) odnosno oduzme za premiju prenesenu u reosiguranje (HBOR). Kroz promatrano razdoblje, reosiguratelj je obračunavano u prosjeku oko 10 % iznosa od zaračunate premije u svotu koju je osiguratelj dužan platiti kao premiju reosiguranja. Stoga, u obzir analize se uzima stavke *zarađena premije*. Također, radi mogućnosti indeksiranja u obzir je uzeta 2018. godina te se ista koristi kao bazna godina u promatranju. Prvotno što je uočljivo je rastući trend od 2018. godine u zarađenoj premiji. Navedeno potvrđuje i tablica indeksa. Međutim, krizna 2020. godina dovodi do najmanje zarađene premije u promatranom razdoblju te je iznosila nešto malo više od 1 mlrd. HRK. No, brz oporavak ove stavke uočljiv je već u iduća dva razdoblja da bi najveći iznos bio zabilježen u 2022. godini kada je sumirano 1,293 mlrd HRK zarađene premije, što je ujedno i 16 % više nego godinu ranije ili 20% više nego bazne 2018. godine.

Druga ključna stavka prihoda su i *Prihodi od ulaganja*. S obzirom na prirodu obavljanja poslovanja osiguravajućih društava te status financijske institucije, sasvim je opravdana krucijalnost ove stavke u RDG-u Društva 1. Ovaj oblik prinosa također prati sličan trend kao i stavka zarađenih premija. Međutim, najveći iznos je zabilježen 2019. godine kada su prihodi od ulaganja iznosili preko 205 mil. HRK. Usporedbe radi u 2022. godini bili su za 13 % manji nego 2018. godine.

Tablica 11- Indeksacija određenih stavki RDG-a. Bazna godina 2018.

	Zaračunate premije	Zarađene premije	Prihodi od ulaganja/Financijski prihodi	Ostali poslovni prihodi	NETO DOBIT
2018.	100,00	100	100	100	100
2019.	114,50	110	131,86	84	113
2020.	97,03	98	80,53	91	96
2021.	103,80	106	106	139	104
2022.	125,52	123	123	115	118

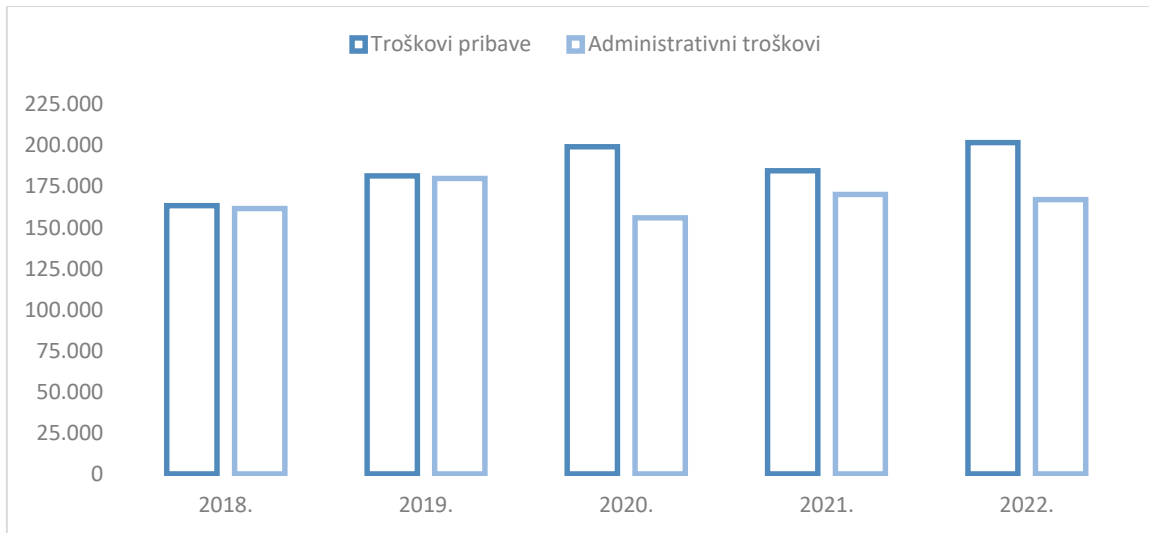
Izvor: (Allianz Hrvatska d.d., 2022.), Izradio: Autor rada

Što se tiče stavke *ostali poslovni prihodi*, uočljiv je nešto drugačiji trend. Stavka najniži iznos bilježi u pretkriznoj 2019. godini dok se u godinama poslije krize uočava veliki oporavak, a posebno je uočljiva 2021. godina kada je stavka iznosila preko 10 mil. HRK.

Nastale štete ključni su segment rashoda Društva 1. S obzirom da je isplata šteta usko vezana uz visinu plaćene premije, klasifikacija je slična kao i kod obračunavanja premijskog prihoda.

Udio u isplati šteta pokriven jednim manjim dijelom i od strane reosiguravatelja. Međutim, za razliku od premije, isplata šteta nema jasan trend. Tek je u pretkriznoj i kriznoj godini zabilježen veći rast isplate šteta što je i shvatljivo jer su građanstvo u spomenutom razdoblju bilo potreseno potresom i drugim prirodnim nepogodama. Društvo 1 je najviše šteta isplatilo 2019. godine kada je iznos rashoda te stavke iznosio gotovo 900 mil. HRK. Nakon toga u iduće tri godine uočavaju se iznosi koji nisu premašivali svotu od 800 mil. HRK.

Grafikon 5- Korelacija po izdašnosti Troškova pribave te administrativnih troškova u periodu 2018.-2022.

Izvor: (Allianz Hrvatska d.d., 2022.)

Promatrajući *Troškove pribave i administrativne troškove* zapažena je sličnost u iznosima kao i u kretanjima ove dvije stavke rashoda kroz promatrani period. U 2018. i 2019. godini obje su iznosile oko 170 mil. HRK odnosno 180 mil. HRK, a prva značajnija odstupanja uočljiva su u kriznom razdoblju. Kod ostali rashoda značajnije promjene su se dogodile u 2022. u strukturi *Financijskih rashoda* kada je stavka iznosila 126,9 mil. HRK što je ujedno i rast za preko 700% u odnosu na 2021. godinu. Takav rast predstavlja značajnije odstupanje u posljednje promatranih 5 godina. Razlozi takvog odstupanja su ponajviše zbog negativne ulagačke klime.

Tablica 12- Izvještaj o financijskom položaju Groupama osiguranje d.d. - Aktiva

IMOVINA	31.prosinca 2019.	31.prosinca 2020.	31.prosinca 2021.	31.prosinca 2022.	povećanje/smanjenje	%povećanje/smanjenje	povećanje/smanjenje u odnosu na 2019.	%povećanje/smanjenje u odnosu na 2019.
Nekretnine i oprema	2.055	1.765	2.752	3.804	1.052	38%	1.749	85%
Nematerijalna imovina	1.315	1.026	5.884	12.014	6.130	104%	10.699	814%
Financijska imovina	164.933	128.236	122.375	117.113	-5.262	-4%	-47.820	-29%
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	117.279	94.329	88.497	95.704	7.207	8%	-21.575	-18%
Zajmovi i potraživanja (depoziti)	31.495	12.558	12.545	-		0%		0%
Financijska imovina koja se drži do dospelja	16.159	21.349	21.333	21.409	76	0%	5.250	32%
Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama	-	-	-	122				
Potraživanja iz poslova osiguranja i ostala potraživanja	5.553	2.201	2.963	3.988	1.025	35%	-1.565	-28%
Odgodena porezna imovina	-	-	-	1.094				
Potraživanja za porez na dobit	889	564	-	-				0%
Novac i novčani ekvivalentni	5.223	44.407	50.643	48.759	-1.884	-4%	43.536	834%
UKUPNA IMOVINA	179.968	178.199	184.617	186.894	2.277	1%	6.926	4%

Izvor: (Groupama osiguranje d.d., 2022.)

Analizirajući jedinu stavku stavku dugotrajne materijalne imovine, *Nekretnine i oprema*, zaključujemo da je riječ o stavci koja u odnosu na 2019. godinu bilježi ukupan rast od 85%, a samo rast u odnosu na 2021. godinu iznosi je 38%. Društvo 2 pod navedenu stavku navodi iduću imovinu: *nekretnine-čovina s pravom korištenja, oprema, ulaganja u tuđa osnovna sredstva, vozila-čovina s pravom korištenja i vozila*. Kod dublje analize uočljivo je da je ključan rast u 2022. godini u odnosu na prethodnu učinjen u segmentu *vozila-čovina s pravom korištenja* čiji apsolutni iznos je 1.557.000 kn.

Također, veliki rast u godini iza 2021. godine bilježi i *nematerijalna imovina*. Naime navedena imovina je u apsolutnom iznosu od 12 014 000 kn što je rast za 204% u odnosu na spomenutu 2021. U ovaj imovinski segment se ubrajaju *računalni software, licence i imovina u pripremi*. Svojevrsno je i shvatljiv razlog rasta ove stavke jer je Društvo 2 u 2022. godini radilo na proširenju osiguravajući proizvoda na skupini neživotna. Nakon što je krajem godine dobiveno odobrenje od regulatora za mogućnost pružanje i te velike skupine proizvoda logično je da za pružanje takvih usluga je potrebno i softversko rješenje pogotovo pri izradi polica. (Groupama osiguranje d.d., 2022.)

Po pitanju financijske imovine osiguravajuća društva, zbog statusa sistematski važnog gospodarskog subjekta, moraju provoditi svoju investicijsku politiku na temelju smjernica danih od regulatora (EIOPA , tj. HANFA). Upravo zbog toga ulaganje osiguravajući društava karakteristična su konzervativnim strategijama. Zanimljivo je za uočiti kako je Groupama osiguranje u posljednje 4 godine bilježi pad vrijednosti financijske imovine. Razlika između stanja financijske imovine 2019. i 2022. bilježi niži iznos prethodno spomenute godine za čak 29 %.

Posljednja stavka imovine koja je zbog likvidnosti društva i poslova isplata šteta itekako ključna je stavka *Novac i novčani ekvivalenti*. Spomenuta stavka bilježi značajan rast u 2020. godini za nešto više od 39.000.000 kn, a jedina podstavka ovog najlikvidnijeg oblika imovine je *Novac u banci* gdje se misli na novčana sredstava koja se nalaze na bankovnim računima. Pretpostavka je kako je Društvo 2 nastojalo osigurati likvidnost ako se u obzir uzme izazovna godina u kojoj je zdravstvena kriza imala najveći utisak.

Tablica 13- Izvještaj o financijskom položaju Groupama osiguranje d.d. - Pasiva

KAPITAL I OBVEZE	31.prosinca 2019.	31.prosinca 2020.	31.prosinca 2021.	31.prosinca 2022.	povećanje/smanjenje	%povećanje/smanjenje	povećanje/smanjenje u odnosu na 2019.	%povećanje/smanjenje u odnosu na 2019.
Kapital i obveze					0		0	
Kapital i rezerve					0		0	
Dionički kapital	40.900	40.900	40.900	40.900	0	0%	0	0%
Dobit tekuće godine	2.618	1.510	2.552	3.461	909	36%	843	32%
Neto rezerva financijske imovina raspoložive za prodaju	3.016	2.566	2.024	-5.056	-3.032	-150%	-8.072	-268%
Rezerve (zakonske i ostale)	1.863	1.993	2.068	2.196	128	6%	333	18%
Zadržana dobit	14.353	16.841	18.276	20.700	2.424	13%	6.347	44%
Ukupno kapital i rezerve	62.750	63.810	65.820	62.201	-3.619	-5%	-549	-1%
Pričuve za ugovore o osiguranju	109.137	106.848	109.497	110.949	1.452	1%	1.812	2%
Odgođena porezna obveza	646	547	428	-		0%		0%
Tekuća porezna obveza	-	-	7	264	257	3671%		
Obveza iz ugovora o najmu	1.677	1.055	1.533	2.164	631	41%	487	29%
Obveze iz poslova osiguranja i ostale obveze	5.758	5.939	7.332	11.316	3.984	54%	5.558	97%
UKUPNO OBVEZE	117.218	117.218	118.797	124.693	5.896	5%	7.475	6%
UKUPNO KAPITAL I OBVEZE	179.968	178.199	184.617	186.894	2.277	1%	6.926	4%

Izvor: (Groupama osiguranje d.d., 2022.)

Kod horizontalne analize pasive, prvotno u analizi kapitala i rezervi uočljivo je da u vlasničkoj strukturi nije bilo nikakvih promjena odnosno u vidu strukture kapitala i dalje je temeljni kapital u iznosu od 40 900 000. , a nominalni iznos po dionici je 100 HRK dok je ukupno izdano 409 000 dionica. Zanimljivo je uočiti kako je društvo u promatranom razdoblju uvijek poslovalo s dobiti. Jedino je u izazovnoj 2020. godini društvo imalo iznos profita ispod 2 000 000. Najveća profit je ostvarena u prethodnom razdoblju, a iznos je za razliku od 2021. godine veći za čak 36%. Zaključak je da je društvu u ciklusu rapidnog rasta te ako se uzme u obzir da će u novom razdoblju društvo razviti i proizvode neživotnih polica osiguranja za očekivati je nastavak ovakvog trenda rasta profita ukoliko ne bude značajnijih promjena u poslovanju. Rezerve su zadržane prema zakonskoj odredbi koja glasi 5% od dobiti.

Međutim, jedina stavka s negativnim iznos odnosi se na *neto financijsku imovinu raspoloženu za prodaju*. Društvo 2 kao razlog negativnog rezultata ovog dijela navodi makroekonomsko stanje na tržištu obveznica, te ujedno u nastavku nudi i službeno objašnjenje: „Makroekonomsko okruženje globalne ekonomije pa tako i ekonomije Republike Hrvatske utjecalo je na rast tržišnih prinosa na dužničke vrijednosne papire Republike Hrvatske. Slijedom navedenog, došlo je do pada revalorizacijske rezerve u bilanci Društva 2 budući da su pale cijene obveznica koje se nalaze u portfelju. Unatoč privremenom značajnom padu fer vrijednosti obveznica, ne postoje objektivni dokazi o umanjenju vrijednosti financijske imovine stoga, vodeći se MRS-om 39 i Grupnom politikom, Društvo nije priznalo gubitke od umanjenja vrijednosti u 2022. godini.“

Što se tiče kretanja obveza, društvo bilježi rast obveza u postotnom iznosu od 5% u odnosu na 2021. Međutim, zanimljivo je uočiti da je rast obveza u 2022. u odnosu na prvu promatranu godinu (2019. godini) je 7 475 000 što je u relativnom iznosu rast u 6% te je logično zaključiti da je najznačajnije povećanje obveza postignuto u posljednjem razdoblju. No, zbog negativnog iznosa već spomenute financijske imovine raspoloživa za prodaju, ukupan rast pasive iznosi svega 1%.

Tablica 14- Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti Groupama osiguranje d.d.

<i>u tisućama kn</i>	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Zaračunate bruto premije	43.384	45.566	33.220	40.317	52.901
Premije predane u reosiguranje	-429	-617	-522	-548	-230
Neto zaračunate premije	42.955	44.949	32.698	39.769	52.671
Promjena bruto pričuve prijenosne premije	-42	45	-90	111	-16
Neto zarađene premije	42.913	44.994	32.608	39.880	52.655
Neto prihodi od ulaganja	3.988	5.041	3.091	1.575	21.002
Ostali poslovni prihodi	347	150	238	404	2.629
Ostali prihodi	4.335	5.191	3.329	1.979	4.731
Neto poslovni prihodi	47.248	50.185	35.937	41.859	57.386
Bruto nastale štete	-23.737	-24.286	-10.786	-13.498	-16.230
Udio reosiguranja u nastalim štetama		429	167		122
Neto nastale štete	-23.737	-23.857	-10.619	-13.498	-16.108
Troškovi pribave	-6.561	-7.650	-6.203	-9.252	-14.714
Operativni i ostali administrativni troškovi	-14.347	-15.475	-17.280	-15.987	-22.317
Ukupno nastale štete i troškovi	-44.645	-46.982	-34.102	-38.737	-53.139
Dobit iz poslovanja	2.603	3.203	1.835	3.122	4.247
Porez na dobit	-470	-585	-325	-570	-786
Dobit iz razdoblje	2.133	2.618	1.510	2.552	3.461
<i>Dobit razdoblja po dionici</i>	<i>5,22</i>	<i>6,40</i>	<i>3,69</i>	<i>6,24</i>	<i>8,46</i>
Ostala sveobuhvatna dobit					
Gubici proizašli iz revalorizacije financijske imovine raspoloživa za prodaju	-2.578	-1.804	-549	-661	-8.602
Porez na ostalu sveobuhvatnu dobit	463	325	99	119	1.522
Ukupna sveobuhvatna dobit, neto od poreza	18	1.139	1.060	2.010	-3.619
<i>Ostala sveobuhvatna dobit po dionici</i>	<i>0,04</i>	<i>2,78</i>	<i>2,59</i>	<i>4,91</i>	<i>-8,85</i>

Izvor: (Groupama osiguranje d.d., 2022.)

Horizontalnom analizom računa dobiti i gubitka odnosno izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti omogućuje se praćenje prihoda i rashoda koje pojedino društvo ostvaruje te se dobivenom analizom uočavaju frekvencije promjena. Prvotno, radi postizanja što pouzdanije analize, koriste se bazni indeksi koji pak zahtijevaju minimalni vremenski horizont od 5 godina te je potrebno u analizu uključiti i 2018. godinu jer se time postiže pouzdanije uočavanje tendencije promjena.

Stavke *Neto zaračunata premija* i *neto zarađene premije* predstavljaju glavne izvore prihoda Društva 1, a kreću se u koreliranim pravcima uz sitne preinake koje ovise o promjena bruto pričuvne premije. U početna dva razdoblja ove dvije stavke bilježe slične brojke uz tendenciju rasta u 2019. da bi zatim u izazovnoj kriznoj godini obje doživjele pada za 37%, a jedan od ključnih razloga bi mogao biti upravo zdravstvena kriza i smanjenja osobna potrošnja građanstva. *Ostalih prihodi* prate sličan trend kao i prethodno spomenuta stavka jedino je uočljivo kako je oporavak stavke u 2022. godini bio nešto slabijeg intenziteta.

Tablica 15- Indeksacija odabranih stavki. Bazna godina 2018.

	NETO ZARAČUNATE PREMIJE	ZARAĐENE PREMIJE	NETO POSLOVNI PRIHODI	DOBIT IZ RAZDOBLJA
2018.	100,00	100,00	100,00	100,00
2019.	100,05	100,05	100,06	100,23
2020.	99,76	99,76	99,76	99,71
2021.	99,93	99,93	99,89	100,20
2022.	100,23	100,23	100,21	100,62

Izvor: (Groupama osiguranje d.d., 2022.)

Što se tiče rashoda, prva stavka u analizi, *neto nastale štete*, prate gotovo identičan trend kao i prethodno analizirani prihodi. U 2018. i 2019. godini ovaj segment rashoda je iznosio oko 23 000 000 da bi zatim u kriznoj godini pao za gotovo 125%. Nakon krize godine dolazi do ponovnog rasta ove stavke, ali čak ni u posljednje promatranoj godini ova stavka nije zabilježila pretkrizne iznose.

Promatrajući ostale čimbenike rashoda, *troškovi pribave, operativni i ostali administrativni troškovi*, oni bilježe tendenciju rasta kroz sav period izuzev troškova pribave koji su u kriznoj godini bilježile pad za 23%. S obzirom da je stavka *neto dobiti* analizirana u sklopu analize izvještaja o financijskom položaju, ovom prilikom pogled će se skrenuti na stavku dobit po dionicima.

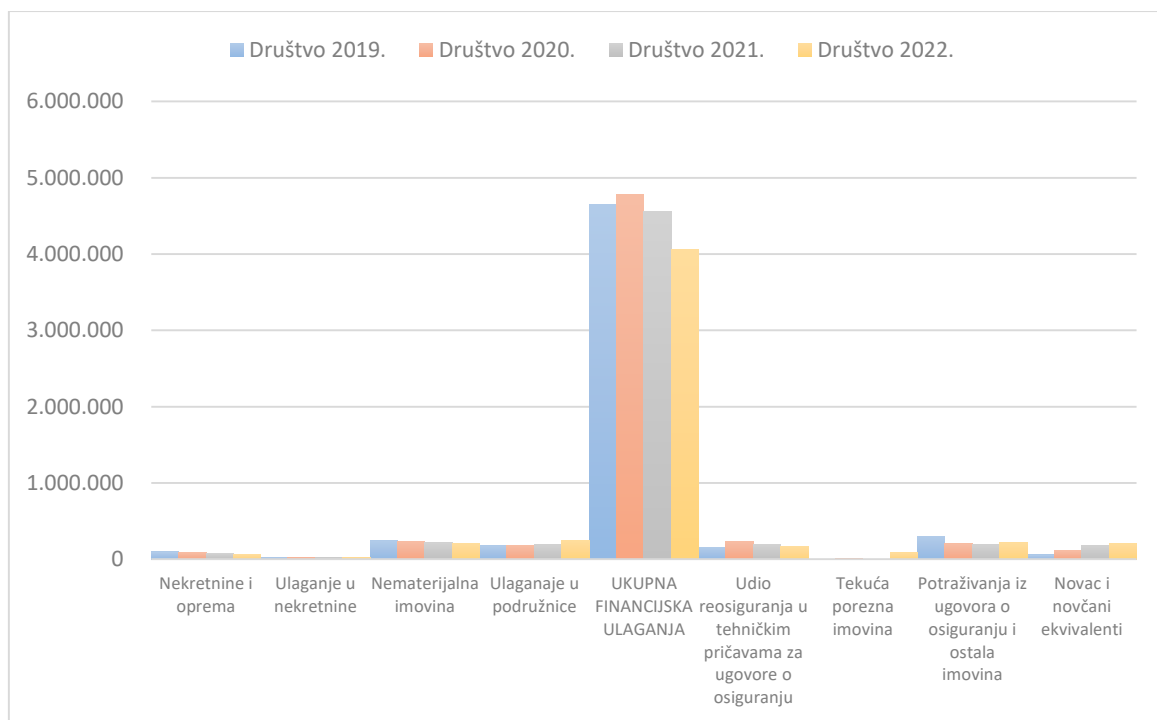
Dobit razdoblja po dionicama je u čvrstoj korelaciji s stavkom neto dobiti razdoblja. Što je i smisljeno jer je broj dionica isti od samog osnutka Društva. To bi značilo da nije bilo nikakvih

korekcija po pitanju kapitala. Gledajući trend, ponovo je najveći iznos za posljednje promatrani period gdje je neto dobit po dionici u visini od 8,46 kn. Ponovo je po iznosu najmanji iznos za 2019. godinu gdje dionička jedinična zarada 3,69 kn. Razlika je to od 129% kada promatramo relativni iznos ili pak 4,77 kn apsolutno gledano.

4.3. Vertikalna analiza

Plasmani koji se određuju kao ukupna financijska ulaganja glavne su stavke imovine Društva 1. S obzirom da je horizontalnom analizom dobiven uvid koje su sastavnice ove stavke vertikalnom analizom se utvrđuje da tokom promatrajućeg perioda ova stavka je uvjerljivo glavni čimbenik imovine.

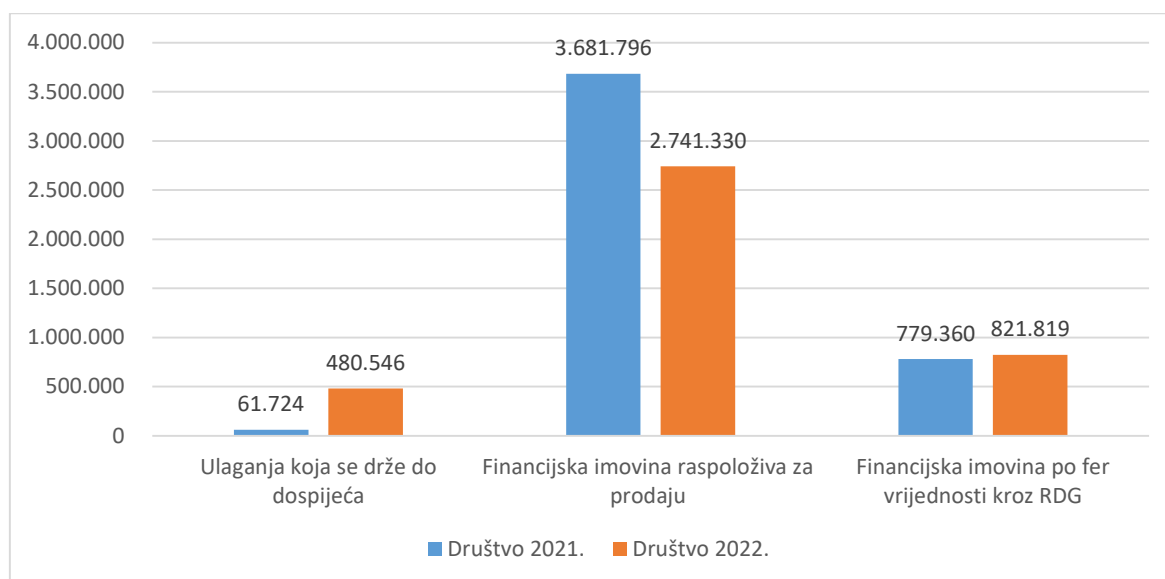
Grafikon 6- Klasifikacija istaknutih imovinskih stavki Allianz Hrvatska d.d.

Izvor: (Allianz Hrvatska d.d., 2022.)

O toj važnosti daje uvidi i grafikon 6 koji potvrđuje da rast vrijednost sastavnica *Ulaganja koja se drže do dospjeće* i *Financijska imovina po fer vrijednosti kroz RDG* ne može biti niti približno veliki da neutralizira negativna kretanja na financijskim tržištima zbog kojih je *Financijska imovina raspoloživa za prodaju* pala za 940,47 mil. HRK.

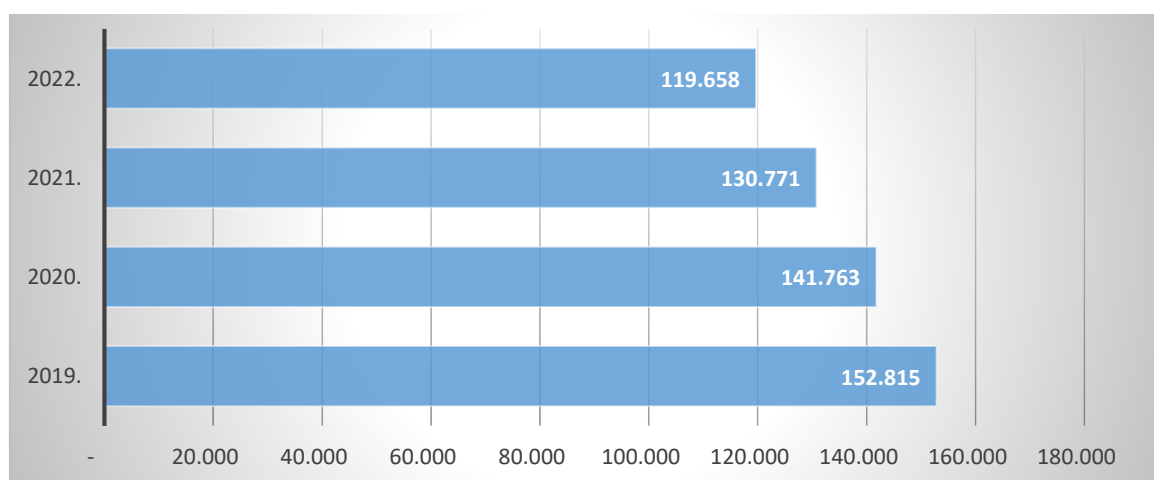
Grafikon 7- Glavni čimbenici financijskih ulaganja u 2021. i 2022. godini

Izvor: (Allianz Hrvatska d.d., 2022.)

Isti negativni trend prati i stavka *nematerijalne imovine*. Čimbenici ove vrste imovine su *razgraničeni troškovi pribave* i *ostala nematerijalna imovina* u kojoj posebno prednjači podstavka *ekskluzivnog dobavljačkog prava*. Razgraničeni troškovi pribave slično kao i kod Društva 2. drže konstantu oko iznosa od 70 mil. HRK tokom promatranog perioda dok ostala nematerijalna imovina je pak u kontinuiranom padu koji je uzrokovan padom već spomenute podstavke ustupanog prava. Glavni razlog pada vrijednosti je obračunavanje godišnje amortizacije dok s druge strane nije bilo povećanja ovog oblika nematerijalne imovine.

Grafikon 8- Ekskluzivno dobavljačko pravo

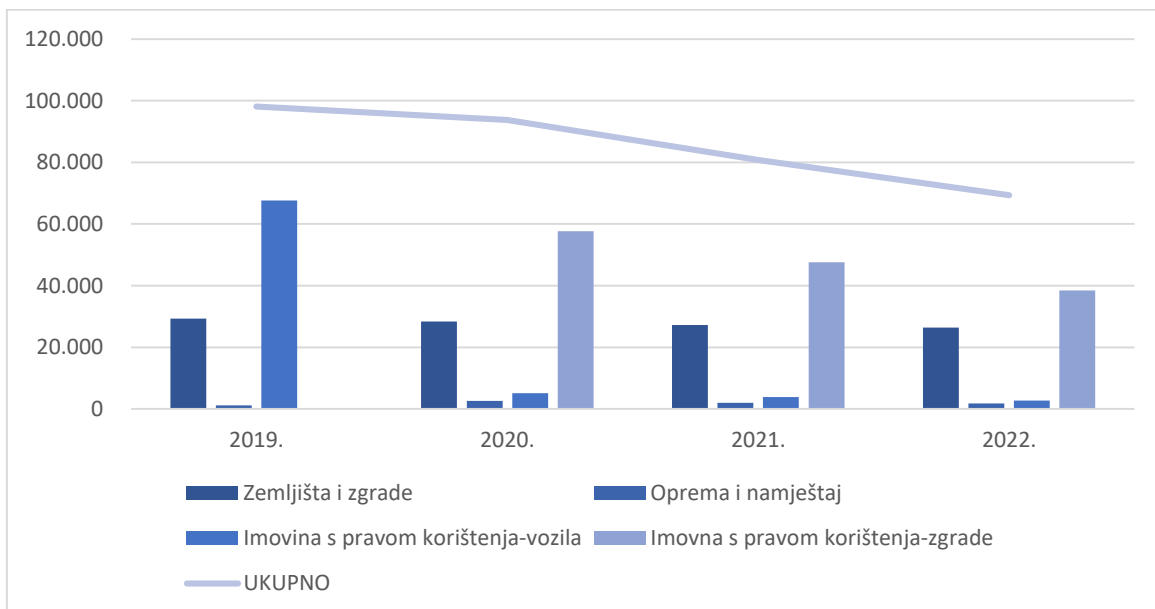

Izvor: (Allianz Hrvatska d.d., 2022.)

S obzirom da je horizontalnom analizom uočen trend pada dugotrajne materijalne imovine, putem horizontalne analize unutar same stavke uočeno je zašto je tome tako. Naime, glavna

stavke ovog imovinskog segmenta je *Imovina s pravom korištenja – zgrade* (u nastavku Zgrade). S obzirom da je 2019. godine ova stavka sagledana zajedno s vozilima već u idućim periodima radi velikog udjela u ukupnom iznosu materijalne imovine, stavka je podijeljena na vozila i zgrade. Razlog kontinuiranog pada vrijednosti Zgrada je obračunavanje godišnje amortizacije, a ako se u obzir uzme činjenica da kroz promatrani period nije bilo povećanja vrijednosti ove imovine onda je zaključak poprilično logičan. Isto činjenično stanje vrijedi i za ostale stavke dugotrajne materijalne imovine.

Grafikon 9- Dugotrajna materijalna imovina - nekretnine i oprema

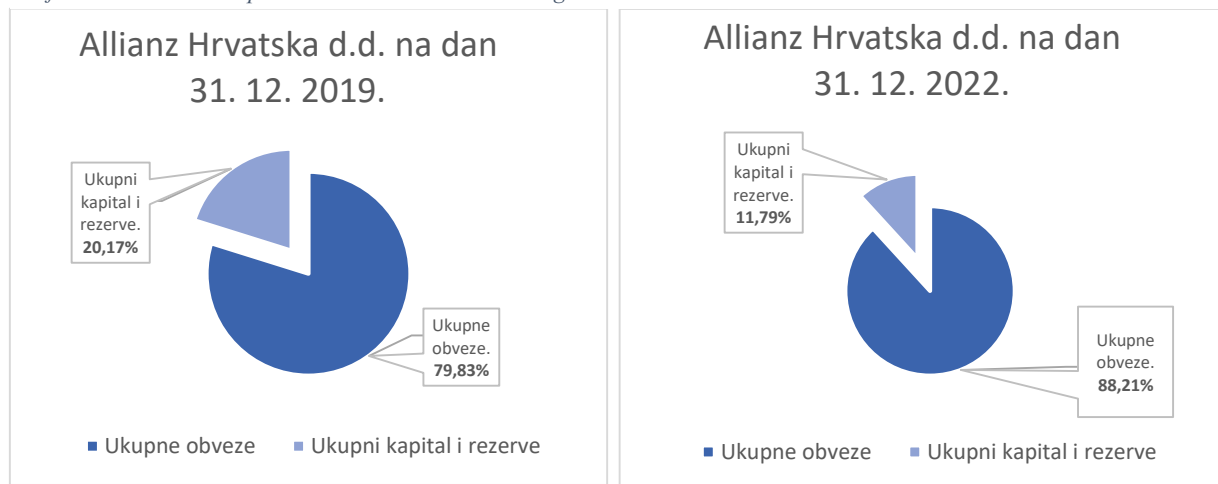

Izvor: (Allianz Hrvatska d.d., 2022.)

Pasiva je sastavljena od dvije velike stavke; *Ukupni kapital i rezerve* te *Ukupne obveze*. Baš kao i kod Društva 2. većinski udio u spomenutom imaju obveze. Unutar samih obveza najvažnija je podstavka *Pričuve za ugovore o osiguranja* i kroz promatrani period njihov udio u ukupnim obvezama je oko 90% , a u cjelokupnoj pasivi u prosjeku od 74% dok je jedino u posljednje promatranoj 2022. taj udio čak 83%. Razlog zašto je ova stavka toliko istaknuta u osiguravajućim djelatnostima je zbog toga što po samoj prirodi osiguranja, isplate šteta su jedna od nužnih funkcija u sklopu usluge koja se pruža. Uz odredbe i nadzor regulatora, ova stavka je itekako ključna pogotovo ako još detaljnije pratimo podjelu pričuva. Zbog negativnih korekcija unutar podstavke *Rezerve fer vrijednosti* u 2022. godini udio u ukupnoj pasivi pričuva je porastao za 9%. Sa strane kapitala i rezervi, dominantni udio nosi *Zadržana dobit* u prosjeku s 47%, a veliki udio je imala već spomenuta stavka fer vrijednosti (oko 30 %) sve do 2022.

godine kada je zbog navedenih korekcija vezanih uz prodaju raspoložive imovine postala negativnog predznaka.

Grafikon 10- Sastavnice pasive društva za 2019. i 2022. godinu

Izvor: (Allianz Hrvatska d.d., 2022.)

Uvidom u *prihode* Društva 1 uočljivo je da stavka *Zaračunate premije* (koju promatramo i kroz stavku *Zarađene premije* (umanjena za premiju uplaćenu u reosiguranje)) s najvećim udjelom u ukupnim prihodima Društva 1. (cca 89%). Ako u obzir uzmemo da je riječ o osiguravajućoj djelatnosti takvo stanje u RDG-u je i očekivano.

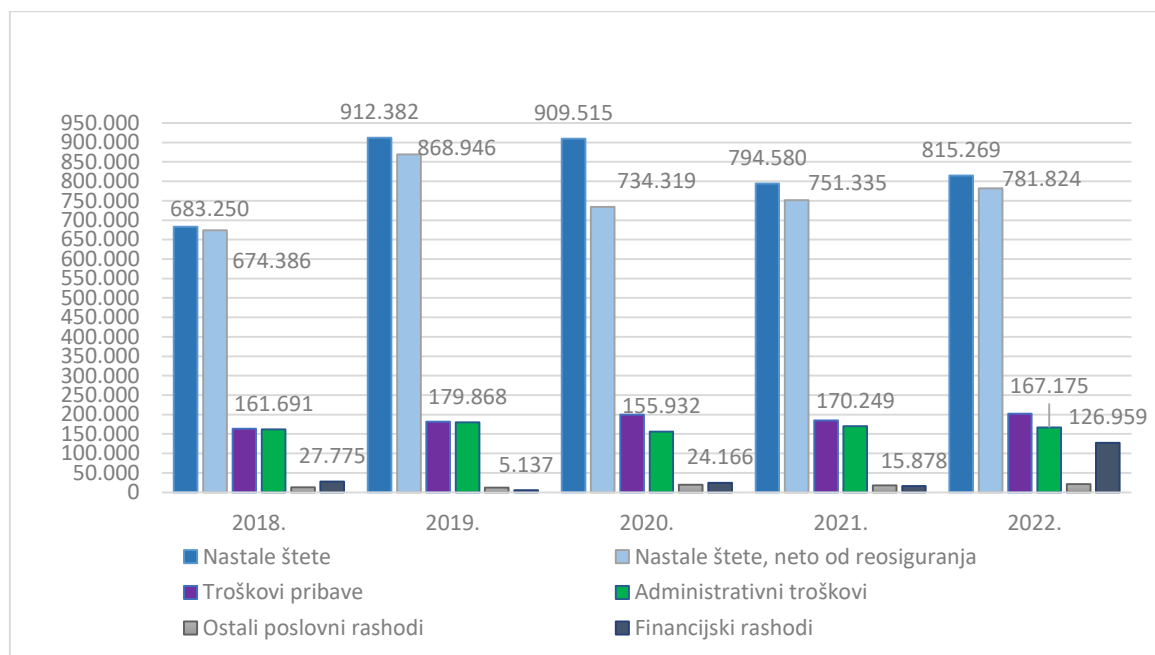
Tablica 16- Relativni odnos pojedinih stavki prihoda Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti

	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Zaračunate premije, neto od reosiguranja	87,73%	89,01%	89,01%	87,64%	92,99%
Zarađene premije, neto od reosiguranja	85,97%	84,00%	88,11%	87,50%	89,39%
Prihodi od ulaganja/Financijski prihodi (2018.-2020.)	12,75%	14,89%	10,73%	11,04%	9,53%
Ostali poslovni prihodi	0,67%	0,50%	0,64%	0,90%	0,66%
Neto poslovni prihodi	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Izvor: (Allianz Hrvatska d.d., 2022.)

Podstavka *Prihodi od ulaganja ili Financijski prihodi* (naziv u periodu od 2018. do 2020. god.) pretežito variva pa nakon oporavka 2021. godine u posljednje promatranom razdoblju doživljava ponovni pad u apsolutnoj vrijednosti pa samim time i u relativnom udjelu u ukupnim prihodima. *Ostali poslovni prihodi* čine u prosjeku oko 0,7% prihoda Društva 1.

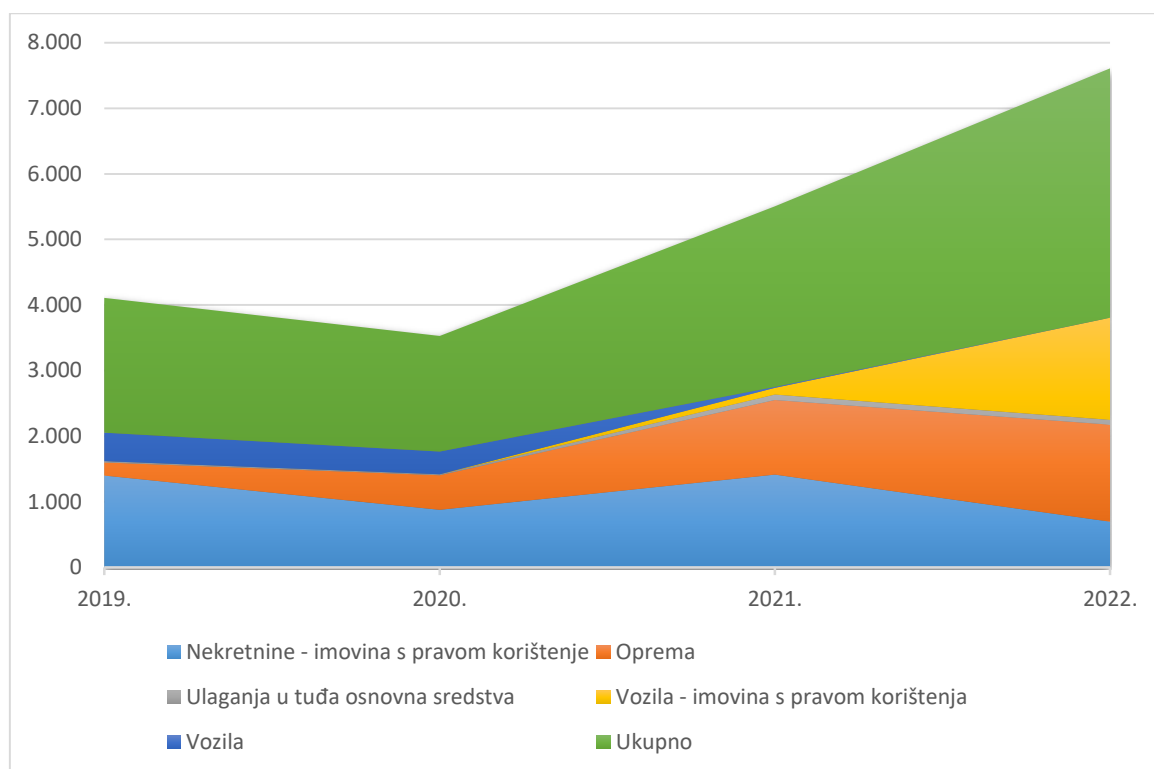
Grafikon 11-Prikaz rashoda Allianz Hrvatska d.d. prema Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti

Izvor: (Allianz Hrvatska d.d., 2022.)

Čimbenike rashoda Društva 1 moguće je promatrati kroz dva perioda: razdoblje prije krize te razdoblje poslije krize. Odnosno, u godinama do 2020. poprilično je slična raspodjela rashoda. Stavka *Nastale štete* predstavlja najveće rashode Društva 1. S obzirom da se prema pravnom uređenu naknada šteta u određenim udjelima pokriva i iz dijela reosiguranja, preciznije je analizu šteta promatrati kroz prizmu *nastale štete, neto osiguranje*. Rashodi ove skupine su bili najizdašniji 2019. godine kada im je udio u ukupnim rashodima bio viši od 65%. Što se tiče *troškova pribave* i *administrativnih troškova* njihov apsolutni iznos, ali i relativni se nije previše mijenjao. Objе stavke su u prosječnim iznosima oko 160 mil. HRK ili oko 15 % udjela u cjelokupno promatranom razdoblju. Poseban razlog zašto rashode valja promatrati kroz dva dijela je stavka *financijski rashodi*. Naime, spomenuta vrsta rashoda je gotovo beznačajna u periodima do krize (prosječno oko 2%) da bi se njezin udio postepeno krenuo dizati te zbog izrazito nepovoljnog stanja na tržištu u posljednje promatranoj 2022. godini udio ovih rashoda se popeo do 10% odnosno dosegao iznos od 127 mil. HRK.

Grafikon 12-Dugotrajna materijalna imovina, nekretnine i oprema Groupama osiguranje d.d.

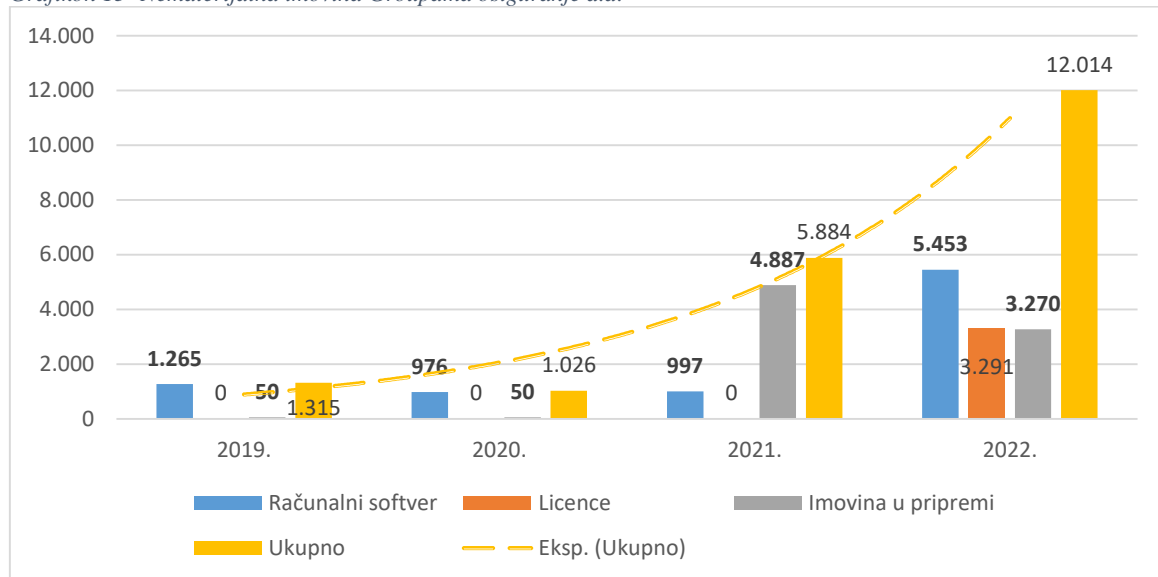

Izvor: (Groupama osiguranje d.d., 2022.)

S obzirom da je stavka nekretnine i oprema jedina stavka materijalne imovine, radi kvalitetnije vertikalne analize pratit ćemo promjene pojedinih bitnih čimbenika navedene stavke kroz spomenuti period praćenja. *Nekretnine – imovina s pravom korištenja* kroz promatrani period je u stalnoj oscilaciji. Razlog takve oscilacije je ponajviše zbog povećanja odnosno ustupanje imovine na korištenje u određenim periodima, a u periodima kada je pod stavka u pada tada nema zabilježenih povećanja, a padu iznosa dodatno doprinosi linearno obračunavanje amortizacije. Zanimljivo je zaključiti kako je Društvo 2 do 2021. godine posjedalo u svojoj imovini vozila za poslovne svrhe, a od te iste godine uočava se promjena poslovna strategija u pogledu da se vozila koriste putem leasinga. Za pretpostaviti je da to razlog zašto u posljednje dvije promatrane godine stavka *Vozila* bilježi nulti iznos. S obzirom da je ranije konstatirano da *nematerijalna imovina* bilježi drastičan rast u 2022. godini kao jedan od razloga rasta, valja izdvojiti podstavku *računalni software*. Njen iznos je (nakon što je oduzeta i amortizacija za 2022. god.) u visini od 5 453 000 što je svojevrsno i logičan zaključak kada se u obzir uzme činjenica da je Groupama osiguranje u procesu uvođenja neživotnih proizvoda koji su sami po sebi puno kompliciraniji i po pitanju klijenata puno specifičniji za izradu i sastavljanje, a društvo također u bilješkama navodi sljedeće objašnjenje vezano uz stavku *imovina u pripremi*: „ Povećanje od 3 270 000 kn nematerijalne imovine u pripremi odnosi se na projekt implementacije novog internog razvijenog sustava za administriranje ugovora o osiguranju. Dio

sustava je aktiviran u 2022. godini dok se preostale nabavke imovine u pripremi vezane uz navedeni softver planiraju staviti u upotrebu nakon završetka projekta i pune upotrebe sustava tijekom 2023. godine.“

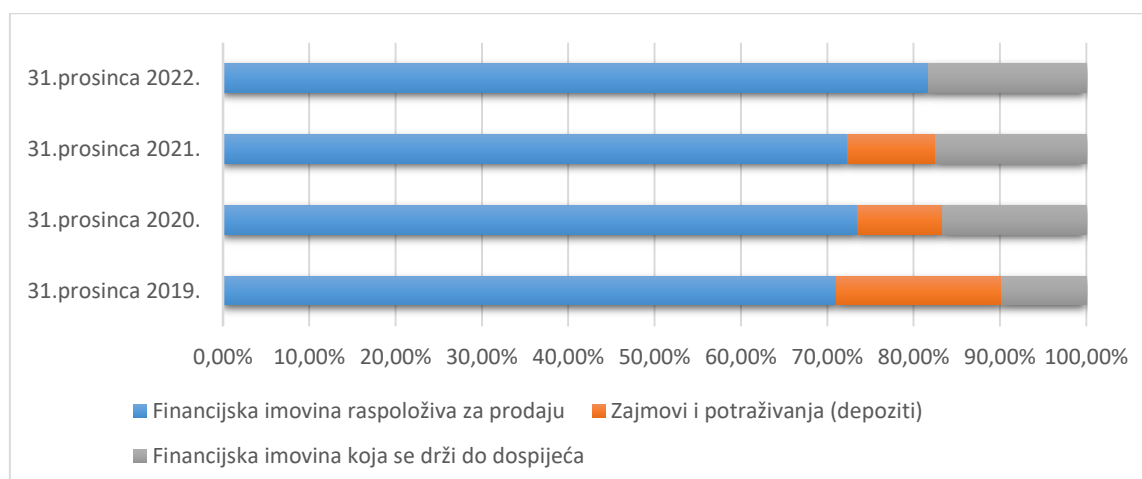
Grafikon 13- Nematerijalna imovina Groupama osiguranje d.d.

Izvor: (Groupama osiguranje d.d., 2022.)

Financijska imovina Društva je satekana od *Financijske imovine raspoložive za prodaju, Zajmova i potraživanja (depoziti) te Financijske imovine koja se drži do dospijeća*. Uočljivo je kako prva podstavka najvažniji segment u cjelokupnoj imovini Društva. Najzastupljenija je i u svim promatranim periodima, a posebno se ističe u posljednjoj 2022. godini kada je činila čak 80% ukupne financijske imovine. Podstavka Zajmovi i potraživanja je u kontinuiranom padu da bi u posljednjoj godini potpuno iščeznula. Podstavka *Financijska imovina koja se drži do dospijeća* je pak u konstantom rastu. S obzirom na regulatorno propisanu strategiju ulaganja ta stavka predstavlja konzervativni oblik ulaganja u Državne obveznice. Također, u prvoj spomenutoj stavci također se nalaze i državne obveznice s većim udjelom unatoč tomu što su raspoložive za prodaju, zaključak je da se na takav način želi i osigurati likvidnost u slučaju problema za solventnošću.

Grafikon 14- Čimbenici financijske imovina Groupama osiguranja d.d.

Izvor: (Groupama osiguranje d.d., 2022.)

U nastavku se nudi i prikaz ulaganja po vrijednosnim papirima i investicijskim fondovima. S obzirom da je horizontalnom analizom uočen pad vrijednosti financijske imovine u 2022. zanimljivo je uočiti kako je društvo 2021. godine po prvi puta jedan dio sredstava uložilo u dionice te nešto drastičnije je smanjen iznos imovine u obliku ulaganja u investicijske fondove.

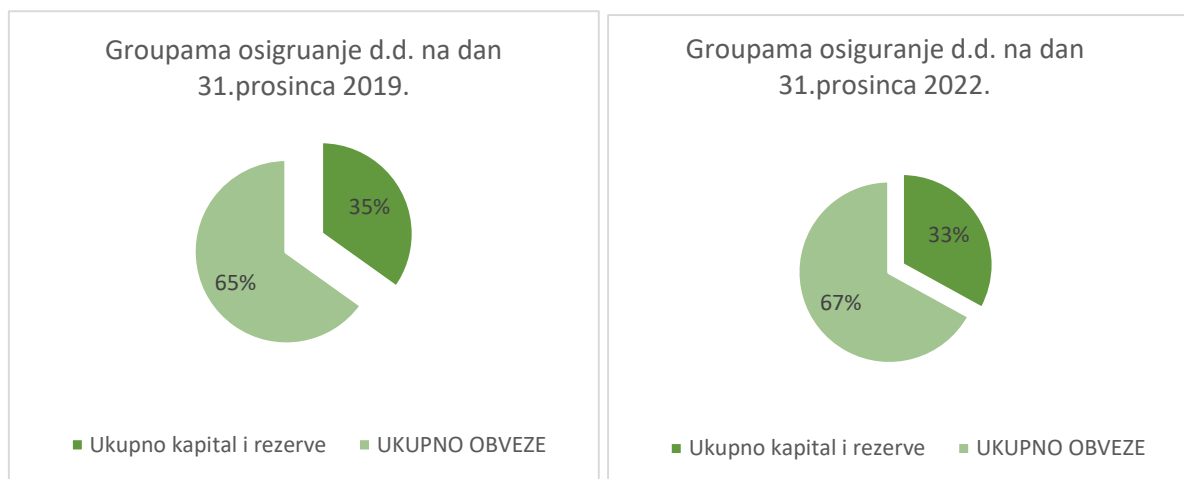
Tablica 17- Financijska ulaganja Groupama osiguranje d.d.

Vrsta fin. Imovine	31.prosinca 2019.	31.prosinca 2020.	31.prosinca 2021.	31.prosinca 2022.
Zajmovi i potraživanja	31.495	12.558	12.545	-
Depoziti u bankama	31.495	12.558	12.545	-
Državne obveznice, fiksna ks, kotirajući	87.263	65.791	57.913	76.919
Korporativne obveznice, fiksna ks, kotirajući	4.273	3.962	3.959	3.981
Otvoreni investicijski fondovi	25.743	24.576	25.089	12.437
Dionice	-	-	1.536	2.367
Ukupno financijska imovina raspoloživa za prodaju	117.279	94.329	88.497	95.704
Državne obveznice, fiksna ks, kotirajući	16.159	21.349	21.333	21.409
UKUPNA FIN.IMOVINA	164.933	128.236	122.375	117.113

Izvor: (Groupama osiguranje d.d., 2022.)

Pasiva je sastavljena od dvije velike stavke; *Ukupni kapital i rezerve* te *Ukupne obveze*. Većinski udio u spomenutom imaju obveze. Unutar samih obveza najvažnija je podstavka *Pričuve za ugovore o osiguranja* i kroz promatrani period njihov udio u ukupnim obvezama je u prosjeku 93% , a u cjelokupnoj pasivi oko 60%. Razlog zašto je ova stavka toliko istaknuta u osiguravajućim djelatnostima je zbog toga što po samoj prirodi osiguranja, isplate šteta su jedna od nužnih funkcija u sklopu usluge koja se pruža. Uz odredbe i nadzor regulatora, ova stavka je itekako ključna pogotovo ako još detaljnije pratimo podjelu pričuva. Sa strane kapitala i rezervi, dominantni udio nosi *Dionički kapital* s oko 65% dok stavka *Zadržana dobit* kroz promatrani period bilježi konstantni rast s 22% iz 2019. na preko 30% 2022. (Groupama osiguranje d.d., 2022.).

Grafikon 15- Sastavnice pasive Groupama osiguranja d.d. 2019.-2022.

Izvor: (Groupama osiguranje d.d., 2022.)

Uvidom u *prihode* Društva uočljivo je da stavka *Neto zaračunate premije* (koju promatramo i kroz stavku *Neto zarađene premije*) s najvećim udjelom u ukupnim prihodima Groupama osiguranja d.d. (cca 90%). Ponovno ako u obzir uzmemo da je riječ o osiguravajućoj djelatnosti takvo stanje u RDG-u ne iznenađuje. *Ostali prihodi* čine u prosjeku oko 9% prihoda Društva. Podstavka *Neto prihodi od ulaganja* je daleko najveća stavka ovog segmenta prihoda. Međutim, horizontalno gledano, u posljednje promatranoj 2022. godini došlo je do drastičnog pada prihoda od ulaganja u ostalim prihodima. Razlog smanjenja udjela nije smanjenje prihoda od ulaganja nego rasta stavke ostalih prihoda. Ono što je dovelo do naglog rasta drugih prihoda dodatno pojašnjava Društvo u svojim bilješkama : „,„,tijekom 2022. godine pružena je podrška u poslovnim procesima podružnicama društva Groupama Biztosito osnovanih u Hrvatskoj i Sloveniji te su temeljem sklopljenog ugovora obračunati prihodi u ukupnom iznosu od 2 200 000 HRK.“

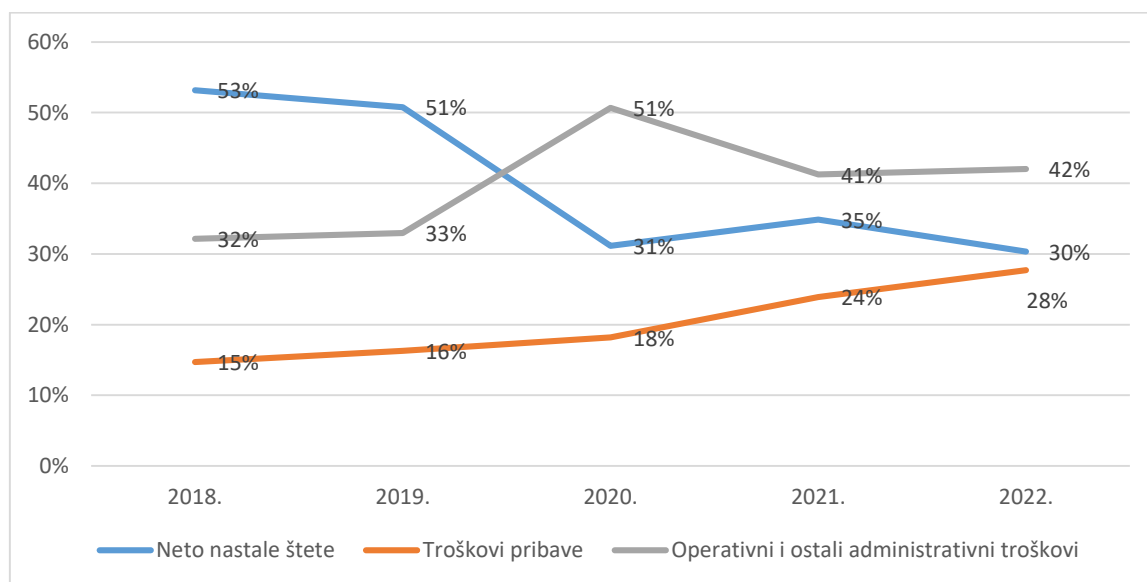
Tablica 18- Relativni odnos pojedinih stavki Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti

	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Neto zaračunate premije	90,91%	89,57%	90,99%	95,01%	91,78%
Neto zarađene premije	90,83%	89,66%	90,74%	95,27%	91,76%
Neto prihodi od ulaganja	8,44%	10,04%	8,60%	3,76%	3,66%
Ostali poslovni prihodi	0,73%	0,30%	0,66%	0,97%	4,58%
Ostali prihodi	9,17%	10,34%	9,26%	4,73%	8,24%
Neto prihodi	100%	100%	100%	100%	100%

Izvor: (Groupama osiguranje d.d., 2022.)

S druge pak strane kod pogleda na *rashode* zanimljivo je uskladiti vertikalnu i horizontalnu analizu. Naime, u ranije promatranim razdobljima glavni rashodi su se odnosili na isplate šteta, međutim, kako je Društvo u ciklusu eksponencijalnog rasta zanimljivo je uočiti kako se od 2020. godine ti odnosi mijenjaju. Osjetan rast zamjećujući je u podstavci *Operativni i ostali administrativni troškovi*. Navedeno do 2020. godine čini udjel od 30-tak % ukupnih rashoda da bi potom u godinama iza taj udjel iznosio iznad 40%. S obzirom da se u tu skupinu rashoda ubraja šarolik spektar troškova kao što su: Troškovi osoblja, marketing, intelektualne usluge, troškovi edukacije, uredski materijal,.. Analizirajući činjenicu da se Društvo trenutno nalazi u ciklusu rapidnog rasta, sasvim je normalno očekivati osjetno povećanje izdataka za ovu vrstu rashoda.

Grafikon 16- Ukupno nastale štete i troškovi 2018.-2022.

Izvor: (Groupama osiguranje d.d., 2022.)

4.4. Analiza prema odabranim financijskim pokazateljima

Analizirajući **koeficijent ubrzane likvidnosti** (u nastavku KUL) za Društvo 1. uočljivo je kako se u promatranom periodu koeficijent poprilično kretao između 0,2 i 0,4. S obzirom na poteškoću utvrđivanja kratkoročnih obveza iz samih financijskih izvještaja (nisu točno definirane ročnosti za pojedine stavke) nužno je uzeti u obzir da postoje pojedina odstupanja. Iako se smatra da bi referenta vrijednost KUL-a trebala biti veća od 1. U protivnom se smatra da je društvo poprilično u poteškoćama kod podmirenja kratkoročnih obveza što ovaj koeficijent i naznačuje za Društvo 1. Kod Društva 2. taj scenarij je drugačiji, dapače KUL je u promatranom razdoblju iznosi gotovo 2 što označava da Društvo 2. poprilično sposobno podmiriti svoje obveze u kratkom roku.

Tablica 19- Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti				
Allianz Hrvatska d.d.				
	2022.	2021.	2020.	2019.
kratkoročne obveze	1.406.674	1.798.310	1.133.193	992.960
novac + potraživanja	429.052	383.714	326.770	372.919
koeficijent ubrzane likvidnosti (KUL)	0,31	0,21	0,29	0,38
koeficijent trenutne likvidnosti (KTL)	0,15	0,10	0,10	0,06
Groupama osiguranje d.d.				
	2022.	2021.	2020.	2019.
kratkoročne obveze	30.778	36.596	30.839	28.200
novac + potraživanja	52.747	66.151	59.166	42.271
koeficijent ubrzane likvidnosti (KUL)	1,71	1,81	1,92	1,50
koeficijent trenutne likvidnosti (KTL)	1,58	1,38	1,44	0,19

Izvor: (Allianz Hrvatska d.d., 2022.) (Groupama osiguranje d.d., 2022.)

Koeficijent tekuće likvidnosti (u nastavku KTL) omogućuje ocjenu likvidnosti i solventnosti te se njegova referenta vrijednost zadržava oko **2**. To bi značilo da kratkotrajna imovina mora biti dva puta veća od kratkoročnih obveza. Kod oba promatrana društva uočavamo da je koeficijent ispod preporučenog iznosa što indikativno ukazuje na postojanje poteškoća prilikom podmirivanja obveza. KTL za razliku od KUL-a prikazuje kolika je pokrivenost obveza s

najlikvidnijim sredstvom za plaćanje; novcem. Kod Društva 1. uočavamo da je generalni problem veliki iznos kratkoročnih obveza te manje vrijednosti novčanih sredstava kao i potraživanja. Međutim, s obzirom na odabranu metodologiju izračuna kratkoročnih obveza te nedostupnosti informacija o ročnosti, u obzir se uzima i mogućnost autorske pogreške. S druge pak strane, Društvo 2. za poboljšanje KTL-a ima za nužnost povećati iznos novčanih sredstava kako bi se približilo referentnom iznosu. Ako se u analizu uzme i promatranje trenda, može se zaključiti kako bi Društvo 2. u skorije vrijeme moglo zadovoljiti i kriterije KTL-a.

Tablica 20- Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti				
Allianz Hrvatska d.d.				
	2022.	2021.	2020.	2019.
Ukupna imovina	5.303.032	5.651.192	5.886.665	5.722.273
Ukupne obveze	4.677.595	4.633.621	4.679.763	4.567.907
glavnica	625.437	1.017.571	1.206.902	1.154.366
koeficijent zaduženosti KZ	0,88	0,82	0,79	0,80
koeficijent vlastitog financiranja KVF	0,12	0,18	0,21	0,20
koeficijent financiranja KF	7,48	4,55	3,88	3,96
Groupama osiguranje d.d.				
	2022.	2021.	2020.	2019.
Ukupna imovina	186.894	184.617	178.199	179.968
Ukupne obveze	124.693	118.797	114.389	117.218
glavnica	62.201	65.820	63.810	62.750
koeficijent zaduženosti KZ	0,67	0,64	0,64	0,65
koeficijent vlastitog financiranja KVF	0,33	0,36	0,36	0,35
koeficijent financiranja KF	2,00	1,80	1,79	1,87

Izvor: (Allianz Hrvatska d.d., 2022.) (Groupama osiguranje d.d., 2022.)

Koeficijent zaduženosti (u nastavku KZ) objašnjava koliki je dio imovine poduzeća financiran zaduživanjem. Točnije gledano, koliki je dio sredstava ustupan od strane vjerovnika. Stručnjaci prognoziraju da je za društva najbolje da je iznos ovog koeficijenta 0,5 i niže. Kod prikazane analize za pokazatelj KZ uočavamo kako oba Društva ne zadovoljavaju zahtjeve stručnjaka, a s obzirom na izazove krizne 2020. godine rast ovog koeficijenta i nije toliko primjetan.

Koeficijent vlastitog financiranja (u nastavku KVF) je oblik financijskog pokazatelja koji ukazuje koliki je udio ukupne imovine financiran od strane vlastitih sredstava. Za usporedbu KVF-a ne postoji referentna vrijednost koja je preporučena osim da što je veći iznos koeficijenta do je dokaz da je imovina više financirana od strane samog poduzeća nego li od vjerovnika. U tom slučaju Društvo 2. stoji u boljoj poziciji od Društva 1. Napomenimo da je Društvo 1. u posljednje promatranom razdoblju imalo i drastično smanjenje kapitalnih sredstava odnosno okrupnjavanje zbog čega je u 2022. godini taj koeficijent gotovo za 50% posto manji nego li prethodnu godinu.

Koeficijent financiranja (u nastavku KF) u odnos stavlja ukupne obveze i glavnice. Visoka vrijednost ovog pokazatelja ukazuje na moguće poteškoće pri vraćanju posuđenih sredstava i plaćanju kamata. Upravo spomenuta visina KF-a je uočena kod Društva 1. Veliki rast je uočen u posljednjem razdoblju, a kao razlog je i već spomenut udio glavnice u pasivi bilance. S druge strane određena tendencija rasta KF-a je uočena i kod Društva 2. gdje je u 2022. godini vrijednost dosegla iznos 2. Analizom **koeficijenta obrta ukupne imovine** (u nastavku KOUI) utvrđuje se kolika je efikasnost uporabe ukupne imovine u akumulaciji prihoda. KOUI za promatrana društva je jako sličan. S obzirom da se ne predviđa neka posebna referentna vrijednost, nego je kao i u prethodnim slučajevima što veća razina koeficijenta ujedno i pokazatelj najbolje iskoristivosti imovine. Zanimljiv je podatak da su identičnu razinu koeficijenta oba društva imali 2020. godine kada je KOUI iznosio 0,20.

Koeficijent obrtaja potraživanja (u nastavku KOP) prikazuje koliko se puta naplate prosječna potraživanja tijekom poslovne godine. Može se reći da koeficijent pokazuje vrijeme između plaćanja na odgodu i naplate potraživanja. Drugim riječima, KOP omogućuje da se utvrdi prosječno trajanje naplate potraživanja. Na primjeru Društva 1. u 2022. godini potraživanja su se 5,85 puta pretvorila u prihode od zarađene premije. Kod Društva 2. upečatljiv je posljednji period koji se uzima u analizi gdje je KOP s prosječnih 2 skočio na čak 13,20. Razlog ovakvog drastičnog rasta je u promjeni ukupnih potraživanja. Naime, Društvo 2. je u 2022. godini izdvojilo drastično manji iznos ukupnih potraživanja čime su ujedno utjecali i na koeficijent trajanja naplate potraživanje.

Tablica 21- Pokazatelj aktivnosti

Pokazatelj aktivnosti				
Allianz Hrvatska d.d.				
	2022.	2021.	2020.	2019.
Neto poslovni prihodi	1.447.347	1.269.920	1.168.949	1.379.405
Ukupna imovina	5.303.032	5.651.192	5.886.665	5.722.273
Potraživanja UKUPNO	220.826	201.588	208.584	310.250
Neto prihodi od zarađene premije	1.293.843	1.111.211	1.029.922	1.158.740
Broj dana u godini	365	365	365	365
koeficijent obrta ukupne imovine KOUI	0,27	0,22	0,20	0,24
koeficijent obrta potraživanja KOP	5,86	5,51	4,94	3,73
trajanje naplate potraživanja u danima tn	62	66	74	98
Groupama osiguranje d.d.				
	2022.	2021.	2020.	2019.
Neto poslovni prihodi	57.386	41.859	35.937	50.185
Ukupna imovina	186.894	184.617	178.199	179.968
Potraživanja UKUPNO	3.988	15.508	14.759	37.048
Neto prihodi od zarađene premije	52.655	39.880	32.608	44.994
Broj dana u godini	365	365	365	365
koeficijent obrta ukupne imovine KOUI	0,31	0,23	0,20	0,28
koeficijent obrta potraživanja KOP	13,20	2,57	2,21	1,21
trajanje naplate potraživanja u danima tn	28	142	165	301

Izvor: (Allianz Hrvatska d.d., 2022.) (Groupama osiguranje d.d., 2022.)

Već spomenuti **koeficijent trajanja naplate potraživanja u danima** (u nastavku TN) jasno govori koliko je poduzeću potrebno da potraživanja pretvori u likvidniji oblik sredstava. Prosjek TN-a za Društvo 1. u promatranom periodu je oko 70+ dana. Ako se u obzir uzima trend analiza tada se da jasno uočiti kako Društvo 1. uspješno smanjuje period naplate potraživanja. S druge strane Društvo 2. je u nešto lošijem prosjeku, ali kod ovog poduzeća je u posljednjoj godini došlo do drastične promjene TN-a, a razlog tomu je već spomenut.

Tablica 22- Pokazatelj ekonomičnosti

Pokazatelj ekonomičnosti				
Allianz Hrvatska d.d.				
	2022.	2021.	2020.	2019.
Ukupni prihodi	1.447.347	1.269.920	1.168.949	1.379.405
Ukupni rashodi	1.291.177	1.144.856	1.101.583	1.238.117
Neto prihodi od zarađene premije	1.293.843	1.111.211	1.029.922	1.158.740
ekonomičnost ukupnog poslovanja EU	1,12	1,11	1,06	1,11
ekonomičnost poslovanja - premija	1,00	0,97	0,93	0,94
Groupama osiguranje d.d.				
	2022.	2021.	2020.	2019.
Ukupni prihodi	57.386	41.859	35.937	50.185
Ukupni rashodi	53.139	38.737	34.102	46.982
Neto prihodi od zarađene premije	52.655	39.880	32.608	44.994
ekonomičnost ukupnog poslovanja EU	1,08	1,08	1,05	1,07
ekonomičnost poslovanja - premija	0,99	1,03	0,96	0,96

Izvor: (Allianz Hrvatska d.d., 2022.) (Groupama osiguranje d.d., 2022.)

Ekonomičnost ukupnog poslovanja je pokazatelj koji s obzirom na parametre u omjeru (ukupni prihodi/ukupni rashodi) ujedno ukazuje i na poslovanje s dobiti ili gubitkom u određenom periodu. S obzirom, na takav omjer referentna vrijednost je 1. Odnosno ukoliko koeficijent iznosi 1,00 tada se može utvrditi da je poslovanje društva u toj godini bio s nulom zaradom jer su ukupni prihodi jednaki ukupni приходima. Za promatrana dva društva zaključuje se da su oba u promatranom razdoblju poslovali s dobiti, a Društvo 1. ima veću razinu ovog koeficijenta. **Ekonomičnost poslovanja – premija** je indikator koji utvrđuje koliki je udio glavne stavke prihoda u odnosu na ukupne rashode. Zarađene premije glavni su izvor prihoda osiguravajućih društva, a tu činjenicu potvrđuje i ovaj koeficijent. Naime, za oba promatrana indikator je gotovo za svako razdoblje u iznosu od 1, a za neke godine iznosi i više od spomenutog iznosa (u 2021. godini Društvo 2. je zaračunavalo koeficijent u iznosu od 1,03). **Neto profitna marža** je pokazatelj koji ukazuje koliko profita ostvaruje poduzeće od jedne jedinice prihoda. Za oba društva se daje mogućnost utvrđivanja srednje vrijednosti ovog indikatora. Za Društvo 1. prosjek je 0,075 dok je za Društvo 2. taj iznos nešto manji te iznosi 0,053.

Tablica 23-Pokazatelj profitabilnosti

Pokazatelj profitabilnosti				
Allianz Hrvatska d.d.				
	2022.	2021.	2020.	2019.
Neto dobit	127.888	106.550	54.317	115.800
Glavnica	625.437	1.017.571	1.206.902	1.154.366
Ukupni prihod	1.447.347	1.269.920	1.168.949	1.379.405
Ukupna imovina	5.303.032	5.651.192	5.886.665	5.722.273
neto marža profita MŽ	0,09	0,08	0,05	0,08
ROE	20,45%	10,47%	4,50%	10,03%
ROA	2,41%	1,89%	0,92%	2,02%
-				
Groupama osiguranje d.d.				
	2022.	2021.	2020.	2019.
Neto dobit	3.461	2.552	1.610	2.618
Glavnica	62.201	65.820	63.810	62.750
Ukupni prihod	57.386	41.859	35.937	50.185
Ukupna imovina	186.894	184.617	178.199	179.968
neto marža profita MŽ	0,06	0,06	0,04	0,05
ROE	5,56%	3,88%	2,52%	4,17%
ROA	1,85%	1,38%	0,90%	1,45%

Izvor: (Allianz Hrvatska d.d., 2022.) (Groupama osiguranje d.d., 2022.)

Pokazateljem rentabilnosti ukupne imovine (ROA) utvrđuje se razina sposobnosti poduzeća da ostvari povrate s obzirom na ukupno raspoloživa sredstva. Referentna vrijednost ovog pokazatelja bi trebala biti veća ili jednaka 1. Ukoliko je vrijednost veća od spomenute tada se za poduzeće smatra profitabilnim. Kao što se pruža mogućnost uočavanja iz dobivenih rezultata za promatrana društva, oba subjekta analize imaju zadovoljavajuće vrijednosti osim već spominjanje 2020. godine kada su zbog Zdravstvene krize oba društva bilježila iznose ovoga pokazatelja ispod 1% .

Pokazatelj rentabilnosti vlastitog kapitala (ROE) potvrđuje sposobnost poduzeća da stvara povrate za uloženi vlastiti kapital. Kod ovoga pokazatelja uočavamo različite dobivene rezultate kod promatranih poduzeća uz to ako se u obzir uzme pretpostavka da se zadovoljavajućim smatraju postoci veći od 10% .Društvo 1. gotovo u cjelokupnom razdoblju (osim krizne 2020. godine) bilježi iznose veće od spomenutog postotka, a posebno se ističe posljednje promatrana 2022. godina kada je taj iznos zbog smanjenja glavnice bio preko 20%. S druge pak strane, Društvo 2. niti u jednom periodu ne zadovoljava brojku ovog pokazatelja. Razloga je nekoliko, ali analitički gledano niska razina profita naspram većim vrijednostima uložениh sredstava

glavno je objašnjenje. Također, niske razine ROE kod još uvijek novog sudionika uskog Hrvatskog tržišta osiguranja u nipošto ne mogu biti glavni u određivanju krajnjih prosudbi o poslovanju Društva 2.

5. Zaključak

Osiguranje se smatra djelatnošću koja je specifična po aspektu preuzimanja rizika i upravljanja njime. S obzirom na klasifikaciju proizvoda osiguranja na životne i neživotne, jasan je zaključak kako je na hrvatskom tržištu prednjači veći udio neživotnih proizvoda u ukupnoj ZBP unatoč tome što se uočava trend smanjenja tog udjela. Također, s brojem od 15 osiguravajući društva na tržištu, a uz to uzimajući u obzir i na veličinu tržišta (broj stanovnika države je ispod 4 000 000) nudi se zaključak kako je hrvatsko tržište osiguranja itekako konkurentno. Promatrajući cikluse od Hrvatskog osamostaljenja do 2021. godine jasno se uočava kako je tržište osiguranja bilo zahvaćeno s dvije izuzetno zahtjevne krize, a s obzirom da je ZBP najrelevantniji pokazatelj za osiguravatelje, zaključuje se kako je tržište u spomenutom razdoblju bilo u skladu s ciklusom. Drugim riječima, kretanje ZBP je u korelaciji s kretanjem BDP-a, a razlozi takovog kretanja nisu samo vezani uz makroekonomsko okruženje, nego i uz promjena vezane pristupanjem Hrvatske u Europsku uniju. Također, utjecaj drugih makroekonomskih varijabli je ostavio trag i na osiguravatelje: inflacija je ugrađena i u proizvode osiguravatelja (npr. police kasko osiguranja).

Razlozi povećanja cijena osiguravajućih proizvoda uočljivi su i putem horizontalne analize koja je provedena na Allianz Hrvatska d.d. i Groupama osiguranje d.d. Oba društva bilježe značajniji porast rashoda za troškove pribave i administrativne troškove dok je najveća stavka rashoda, isplata šteta, značajnije rasla u 2019. i 2020. godini što je i logično s obzirom na prirodne nepogode koje su zadesile Republiku Hrvatsku u spomenutim godinama. Horizontalnom analizom uočavaju se i promjene na imovini gdje su financijska sredstva i prema vertikalnoj analizi najznačajnija stavka aktive oba društva. Vertikalnom analizom zaključuje se i važnost zaračunate bruto premije kao ključnog izvora prihoda obaju društava, a spomenuta analiza daje uvid u pasivu koja potvrđuje da oba društva većinski dio imovinskih sredstava financira obvezama što je i za očekivati s obzirom na premijske prihode koji u pasivi čine pričuve za ugovore o osiguranju.

Financijskim pokazateljima pokušava se utvrditi uspješnost cjelokupnog poslovanja društva. Pokazatelji likvidnosti povoljniji su za Groupama osiguranje d.d. nego li za Allianz Hrvatska d.d. Izračune ove grupe pokazatelja treba uzeti sa zadržkom jer je iz financijskih izvještaja društava bilo uvelike teško utvrditi ročnost prilikom utvrđivanja kratkoročnih obveza. Ostali pokazatelji (ekonomičnost, profitabilnost, aktivnost, zaduženost) cjelokupno gledano za oba društva ostavljaju poprilično zadovoljavajući utisak, a posebno je uočljiv pokazatelj ROA koji je u gotovo svim promatranim razdobljima za oba poduzeća bio iznad referentne vrijednosti.

LITERATURA

1. Allianz Hrvatska d.d. (2022.). *Allianz Hrvatska d.d.* Dohvaćeno iz Financijska izvješća - Izvješće o solventnosti i financijskom stanju 2021. godine:
https://www.allianz.hr/content/dam/onemarketing/cee/azhr/privatni/hr/files/pdfs/uprava/financijska-izvje%C5%A1%C4%87a/Izvje%C5%A1%C4%87e_o_solventnosti_i_financijskom_stanju_za_2021.godinu.pdf
2. Allianz Hrvatska d.d. (2022.). *Izješće o solventnosti*. Preuzeto 10. 09. 2023. iz Allianz Hrvatska d.d. Financijski izvještaji: https://www.allianz-slovenija.si/content/dam/onemarketing/cee/azslo/zasebni/sl/files/pdfs/uprava/financijska-izvje%C5%A1%C4%87a/2022_Allianz-HR_Izvesce-o-solventnosti.pdf
3. Bijelić, d. M. (2002.). *Osiguranje i reosiguranje*. Zagreb: Tectus d.o.o.
4. EIOPA. (2022.). *European insurance overview 2021*. Frankfurt and Main: European Insurance and Occupational Pensions Authority. Dohvaćeno iz <https://www.eiopa.europa.eu/system/files/2022-02/eiopa-21-591-european-insurance-overview-report.pdf>
5. EIOPA. (2023.). *Financial Stability 2022*. Frankfurt and Main: European Insurance and Occupational Pensions Authority. Dohvaćeno iz https://www.eiopa.europa.eu/publications/european-insurance-overview-2022_en
6. Eurostat. (2020.). *Eurostat database*. Preuzeto 12. 06. 2021. iz <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>
7. Frančišković, I. (2004.). *Ekonomika međunarodnog osiguranja*. Rijeka: Sveučilište u Rijeci, Ekonomski fakultet.
8. Groupama osiguranje d.d. (2022.). *Groupama osiguranje d.d.* Dohvaćeno iz Financijska izvješća:
https://www.groupama.hr/UserDocsImages/financijska_izvjesca/2021%20Izvje%C5%A1%C4%87e%20o%20solventnosti%20i%20financijskom%20stanju.pdf?vel=1622265
9. Groupama osiguranje d.d. (2022.). *Izješće o solventnosti i financijskom stanju*. Preuzeto 10. 09. 2023. iz Groupama osiguranje Financijski izvještaji:
<https://www.groupama.hr/groupama-osiguranje-d-d/927>
10. HANFA. (2017.). *Hanfa*. Dohvaćeno iz Osiguranje:
https://www.groupama.hr/UserDocsImages/financijska_izvjesca/2021%20Izvje%C5%A1%C4%87e%20o%20solventnosti%20i%20financijskom%20stanju.pdf?vel=1622265

11. HANFA. (2023.). *Financijska stabilnost*. Zagreb: Hrvatska agencija za nadzor financijskog usluga. Dohvaćeno iz <https://www.hnb.hr/documents/20182/4185341/h-fs-23.pdf/4645ffa5-42df-4bf4-eabc-e8faf6c12207>
12. HNB. (2022.). Dohvaćeno iz Hrvatska narodna banka: <https://www.hnb.hr/statistika/glavni-makroekonomski-indikatori>
13. HUO. (2019.). *Ključne informacije o tržištu osiguranja 2018*. Zagreb: Hrvatski ured osiguranje.
14. HUO. (2020.). *Ključne informacije o tržištu osiguranja 2019*. Zagreb: Hrvatski ured za osiguranje.
15. HUO. (2020.). *Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj 2019*. Zagreb: Hrvatski ured za osiguranje.
16. HUO. (2021.). *Ključne informacije o tržištu osiguranja 2020*. Zagreb: Hrvatski ured za osiguranje.
17. HUO. (2021.). *Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj 2020*. Zagreb: Hrvatski ured za osiguranje.
18. HUO. (2022.). *Ključne informacije o tržištu osiguranja 2021*. Zagreb: Hrvatski ured za osiguranje.
19. HUO. (2022.). *Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj 2021*. Zagreb: Hrvatski ured za osiguranje.
20. HUO. (2023.). *Ključne informacije o tržištu osiguranja 2022*. Zagreb: Hrvatski ured za osiguranje.
21. Insurance Europe. (2022.). *Insurance Europe*. Dohvaćeno iz Annual report 2020.-2021.: <https://reports.insuranceeurope.eu/annual-report-2020-2021/s/8/investment-resilience>
22. Jakovčević, D., & Krišto, J. (2012.). *Indrustrija osiguranja u Hrvatskoj*. Zagreb: Sveučilišna tiskara d.o.o.
23. K.Žagar, & L.Žagar. (1996.). *Analiza financijskih izvještaja*. Zagreb: Poslovni.hr.
24. Krišto, J. (2009.). *Temeljni seminar o osiguranju - Osnove Solvency II*. Preuzeto 10. 09. 2023. iz Hrvatski ured za osiguranje: https://huo.hr/upload_data/editor/files/sii-jk-temeljni-tecaj-huo.pdf
25. Krišto, J., Talonen, A., & Pauković, H. (17.. 11. 2020.). *Analysis of community-owned mutual insurers' prospects of development in CEE*. Preuzeto 13. 04. 2023. iz Resarch Gate: https://www.researchgate.net/profile/Jaksa-Kristo/publication/354037059_Analysis_of_community-owned_mutual_insurers%27_prospects_of_development_in_CEE_countries_Outlinin_g_research_agenda/links/61fbd7d34393577abe0bf471/Analysis-of-community-owned-mutual-in
26. Metzinger, T. Č., & Toth, M. (2020.). *METODOLOGIJA ISTRAŽIVAČKOG RADA*. Velika Gorica: Veleučilište Velika Gorica.

27. Mihelja Žaja, M., Jakovčević, D., & Anđelinović, M. (2014.). *Hrvatski ured za osiguranje*. Preuzeto 12. 08. 2023. iz Dani hrvatskog osiguranja: https://huo.hr/upload_data/site_files/hgk-dani-hr-osiguranja2014.pdf
28. Mihelja Žaja, M., Milanović Glavan, L., & Grgić, M. (2019.). *Digitalna tehnologija kao čimbenik razvoja kanala distribucije u osiguranju*. Preuzeto 13. 04. 2023. iz srce.hr: <https://hrcak.srce.hr/file/351896>
29. Oračić, D. (17. 08. 2020.). Oporavak hrvatskog gospodarstva od korona krize ovisit će o ovom faktoru. *Poslovni dnevnik*. Preuzeto 20. 06. 2021. iz <https://www.poslovni.hr/kolumne/oporavak-hrvatskog-gospodarstva-od-korona-krize-ovisit-ce-o-stanju-u-eurozoni-4246294>
30. Rejda, G. (2005.). *Principles of Risk Management and Insurance*. USA: Pearson Education, Inc.
31. Sebastian, S. (2009). *Insurance Companies and the Financial*. Paris: OECD. Dohvaćeno iz <https://www.oecd.org/finance/insurance/44260382.pdfrebu>.
32. Stipić, M. (2013.). *hrcak.hr*. Dohvaćeno iz HRVATSKI OSIGURATELJI I TRŽIŠTE OSIGURANJA U EU: <https://hrcak.srce.hr/file/194098>
33. Svijet osiguranja. (2023.). *Svijet osiguranja*. Dohvaćeno iz biblioteka-osiguranje: <https://www.svijetosiguranja.eu/biblioteka-osiguranje/>
34. Šimović, H., & Deskar-Škrbić, M. (18. 07. 2019.). *Arhivalitika-Ekonomska lab*. Dohvaćeno iz Ekonomika javnog sektora - Zdravstveno osiguranje: <https://arhivalitika.hr/blog/ejs-8-zdravstveno-osiguranje/>
35. Vašiček, V., Vašiček, D., & Tominac, S. B. (2020.). *Računovodstvo financijskih institucija*. Zagreb: Ekonomski fakultet, Sveučilište u Zagrebu.
36. Vaughan, E., & Vaughan, T. (1995.). *Osnove osiguranja/Upravljanja rizicima*. (V. Njavro, Prev.) Zagreb: Mate d.o.o.
37. Zakon.hr. (01. 01. 2023.). *Zakon.hr pročišćeni tekst*. Dohvaćeno iz Zakon o osiguranju: <https://www.zakon.hr/z/369/Zakon-o-osiguranju>

POPIS SLIKA

Slika 1- Podjela rizika.	8
Slika 2- Kretanje konsolidiranog duga opće države.....	11
Slika 3-Ukupno zaračunata bruto premije i likvidirane štete u periodu 2005.-2021. godine ..	14
Slika 4- Relativna promjena zaračunate premije životnih i neživotnih oblika osiguranja.....	15
Slika 5- Udio životnih i neživotnih osiguranja u ZBP za period 2005.-2021.	16
Slika 6- Kretanje ZBP za životna i neživotna osiguranja.....	16
Slika 7- Premija per capita u HRK za razdoblje 2005.-2021.	17
Slika 8- ZBP po društvu	19
Slika 9-Omjeri MCR-a i SCR-a	25
Slika 10- Potrebni solventni kapital Društva 2 u 000 HRK	26
Slika 11- Omjer pokrića SCR-a	26

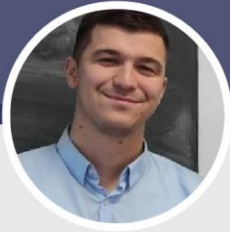
POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1- Postotni udio bruto zaračunate premije u BDP-u.	7
Grafikon 2- Kretanje odabranih makroekonomskih pokazatelja u periodu 2000.-2021. godine	10
Grafikon 3- Kretanje tečaja HRK/EUR na dan 31.12. u periodu 2004.-2022. godine.....	12
Grafikon 4- Inflacija odabranih zemalja u periodu prije i poslije zdravstvene krize	13
Grafikon 5- Korelacija po izdašnosti Troškova pribave te administrativnih troškova u periodu 2018.-2022.....	35
Grafikon 6- Klasifikacija istaknutih imovinskih stavki Allianz Hrvatska d.d.	42
Grafikon 7- Glavni čimbenici financijskih ulaganja u 2021. i 2022. godini.....	43
Grafikon 8- Ekskluzivno dobavljačko pravo.....	43
Grafikon 9- Dugotrajna materijalna imovina - nekretnine i oprema.....	44
Grafikon 10- Sastavnice pasive društva za 2019. i 2022. godinu	45
Grafikon 11-Prikaz rashoda Allianz Hrvatska d.d. prema Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti .	46
Grafikon 12-Dugotrajna materijalna imovina, nekretnine i oprema Groupama osiguranje d.d.	47
Grafikon 13- Nematerijalna imovina Groupama osiguranje d.d.....	48
Grafikon 14- Čimbenici financijske imovina Groupama osiguranja d.d.	49
Grafikon 15- Sastavnice pasive Groupama osiguranja d.d. 2019.-2022.....	50
Grafikon 16- Ukupno nastale štete i troškovi 2018.-2022.	51

POPIS TABLICA

Tablica 1- Temeljna podjela proizvoda osiguranja	5
Tablica 2- Ukupna premija po zaposlenom u razdoblju 2005.-2021. u 000 HRK.....	18
Tablica 3- Pokazatelji tehničkog rezultata u periodu 2005.-2021.....	20
Tablica 4- Bilanca Društva 1 prema Solventnosti II u 000 HRK.....	22
Tablica 5- Potrebni solventni kapital Društva 1 u 000 HRK	23
Tablica 6- Bilanca Društva 2 prema Solventnosti II u 000 HRK.....	24
Tablica 7- Izvještaj o financijskom položaju Allianz Hrvatska d.d. - Aktiva.....	27
Tablica 8- Financijska ulaganja Allianz Hrvatska d.d.	29
Tablica 9- Izvještaj o financijskom položaju Allianz Hrvatska d.d. - pasiva.....	30
Tablica 10- Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti Allianz Hrvatska d.d.	32
Tablica 11- Indeksacija određenih stavki RDG-a. Bazna godina 2018.	34
Tablica 12- Izvještaj o financijskom položaju Groupama osiguranje d.d. - Aktiva.....	36
Tablica 13- Izvještaj o financijskom položaju Groupama osiguranje d.d. - Pasiva	38
Tablica 14- Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti Groupama osiguranje d.d.....	40
Tablica 15- Indeksacija odabranih stavki. Bazna godina 2018.	41
Tablica 16- Relativni odnos pojedinih stavki prihoda Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti	45
Tablica 17- Financijska ulaganja Groupama osiguranje d.d.	49
Tablica 18- Relativni odnos pojedinih stavki Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti.....	51
Tablica 19- Pokazatelji likvidnosti.....	52
Tablica 20- Pokazatelj zaduženosti	53
Tablica 21- Pokazatelj aktivnosti	55
Tablica 22- Pokazatelj ekonomičnosti	56
Tablica 23- Pokazatelj profitabilnosti	57

MARTIN KORIĆ

Osobno

- Adresa**
Lastovska 17
100000 Zagreb
- Broj telefona**
0915476666
- E-adresa**
mkoric@net.efzg.hr
- Datum rođenja**
29-05-1998
- Mjesto rođenja**
Nova Gradiška
- Spol**
Muškarac
- Nacionalnost**
Hrvat
- Vozačka dozvola**
B
- LinkedIn**
<https://www.linkedin.com/in/martin-kori%C4%87-79049b1b9/>

Interesi

- Gym, futsal, part-time journalist at CROfutsal magazin

Jezici

- Engleski jezik ● ● ● ● ●
- Njemački jezik ● ● ● ● ●

Radno iskustvo

- Konobar** Srp 2017 - Sij 2021
Pure fun group, Zagreb
- Student u premijskom računovodstvu** Ožu 2021 - Sij 2022
Allianz Hrvatska d.d., Zagreb
Knjiženje premija u OPUS sustavu, korespondencija sa zastupnicima u osiguranju i klijentima, analitika premijskih konta
- Student u odijelu kontrolinga, financija i općih poslova** Ožu 2022 - Vel 2023
Groupama osiguranje d.d., Zagreb
Priprema faktura za knjiženje i plaćanje (vođenje ulazne pošte i knjige URA), knjiženje ulaznih faktura i pomoć oko pripreme temeljnica za ostala knjiženja (AVR, PVR, leasing, ...) opći poslovi (nabava uredskih potrepština, ENC uređaja,.) sudjelovanje u organizacije opremanja novootvorenih poslovnica i dr.
- Demonstrator** Stu 2019 - Srp 2022
Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet, Zagreb
Čitanje radova (na hrvatskom i engleskom jeziku) te izrada dokumentacije za potrebe predavanja, održavanja demonstracija i pomoć pri učenju gradiva studentima (npr. teme; šokovi na strani ponude i potražnje te prilagodba gospodarstava i povratak na ravnotežni BDP,...)
- SSS** Ruj 2013 - Svi 2017
Upravna škola Zagreb, Zagreb
- mag. oec.** Srp 2017 - Lip 2023
Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet, Zagreb
smjer: Financije

Vještine

- Microsoft Office ● ● ● ● ●
- Kompjutorska daktilografija ● ● ● ● ●
- Rad u SUN i OPUS sustavu ● ● ● ● ●
- Rad u SAP i EBS sustavu ● ● ● ● ●